

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Styrets beretning for 2015

Fred Olsen & Co.'s Pensjonskasse (Pensjonskassen) omfattet ved inngangen til året tolv medlemsforetak (konsernpensjonskasse) foruten Fred. Olsen & Co. (foretaket). Fred. Olsen & Co. og alle medlemsforetakene har meddelt at det ikke tas opp nye medlemmer i Pensjonskassen fra 1. juni 2012. Fra oktober 2015 beholdes fripoliser på «egen bok».

Pensjonskassen forvalter pensjonsmidler og er registrert i foretaksregisteret under organisasjonsnummer 938 092 893 med kontor i Fred. Olsens gate 2 i Oslo.

Pensjonskassen hadde per 31. desember 2015 til sammen 239 (256 i 2014) medlemmer fordelt med 93 (111 i 2014) yrkesaktive og 145 (145 i 2014) pensjonister eller deres etterlatte som mottar pensjon. Av dem som mottar pensjon er 97 alderspensjonister og 8 uførepensjonister. Av etterlatte mottar 38 etterlattepensjon og 2 mottar barnepensjon. Det er ført en fripolise på «egen bok» i 2015.

Forsikringsresultat for 2015

I henhold til elementanalyse fra aktuar viste forsikringsresultatet for perioden 2013 til 2015 følgende (risikoresultat):

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Død	kr. 283.760	kr. - 3.060.964	kr. - 2.835.013
Uførhet	kr. 3.106.606	kr. 2.801.395	kr. - 3.068.185
Opplevelse	<u>kr.- 3.566.844</u>	<u>kr. 3.946.117</u>	<u>kr. 3.940.455</u>
Totalt risikoresultat	<u>kr. 2.886.069</u>	<u>kr. - 176.479</u>	<u>kr. - 1.962.743</u>

For å dekke det negative risikoresultatet på kr. 2,0 mill. for 2015 tilføres kr. 2,0 fra erstatningsavsetningene (som beløp seg til kr. 2,6 mill. per 31.12.2014).

Finanstilsynet har i de senere år fokusert på etablering av ny tariff for beregning av premiereserven sett i lys av utviklingen for levealder i befolkningen generelt (K2013). Risikoresultatene for perioden 2008 til 2014 var netto positive for pensjonskassen basert på K1963 og K2005 tariffene. Pensjonskassen oppreserverte fullt til den nye K2013FT tariffen fra 1. januar 2014. I 2015 er det hovedsakelig tre uføretilfeller som har bidratt til et netto negativt risikoresultat. Styret anser tariffen (K2013) å være tilfredsstillende for Pensjonskassens medlemsbestand. Risikoutjevningfondet er bokført til kr. 1,9 mill. per 31.12.2015.

Resultatregnskap for 2015

Årsregnskapet for Pensjonskassen for 2015 satt opp etter Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak (FOR-2011-12-20 nr. 1457). Sammenlignbare tall for 2014 er også basert på samme forskrift.

Teknisk Regnskap (forsikringsvirksomheten)

Inntekter

Brutto premie ble beregnet (av aktuar) til kr. 26,4 mill. (kr. 28,6 mill. i 2014) for 2015. Av dette utgjorde kr. 2,5 mill. engangspremie for pensjonsregulering og kr. 23,9 mill. årets premie.

Medlemsforetakene har tilført til sammen kr. 24,4 mill. og kr. 2 mill. er netto trukket på premiefond. All utestående premie er oppgjort ved utgangen av mars 2016. Premien inkluderer forvaltningstillegg på 0,85% og rentegarantipremie på 0,10% av inngående forsikringsfond.

Renteinntekt og utbytter på finansielle eiendeler (bankinnskudd, obligasjoner, aksjer og egenkapitalbevis) utgjorde totalt kr. 12,8 mill. (kr. 16,6 mill. i 2014). Gevinster ved realisasjon av finansielle eiendeler utgjorde kr. 6,1 mill. (kr. 11,4 mill. i 2014). Pensjonskassens totale inntekter beløp seg således til kr. 45,3 mill. i 2015 mot kr. 56,6 mill. i 2014 (eksklusive verdiendringer på investeringer).

Verdinedgang på investeringer i 2015 beløp seg til kr. 3,2 mill. - post 2.4 - (sammenlignet med en verdioppgang med kr. 2,5 mill. i 2014) som er ført mot endring i kursreguleringsfond (post 6.3) med samme beløp (ref. øremerking til virkelig verdi over resultatet – IAS 39).

Erstatninger (kostnader)

Det ble utbetalt pensjoner med kr. 18,8 mill. i 2015 (kr. 18,0 mill. i 2014).

For utmeldte medlemmer er det overført utløsningsbeløp (til fripoliser) med kr. 10,7 mill. (kr. 15,7 mill. i 2014).

Endring i forsikringsforpliktelser

Premiereserve

I henhold til regnskapsloven skal resultatet korrigeres for endringer i premiereserven (totale nødvendige avsetninger til pensjoner). Endringer i medlemsbestanden førte i 2015 til at denne er justert ned med kr. 3,2 mill. til kr. 355,7 mill. (basert på beregninger i henhold til K2013 fra aktuar).

Premiefond

Premiefondet er netto tilført midler fra resultatet med kr. 9 mill. i 2015 (kr. 8 mill. i 2014). Renter ble tilført Premiefondet med kr. 1,1 mill. i 2015 (kr. 1,0 mill. i 2014).

Pensjonistenes overskuddsfond

Pensjonistenes overskuddsfond ble tilført kr. 5,2 mill. fra resultatet i 2015 (kr. 11,1 mill. i 2014). Renter ble tilført Pensjonistenes overskuddsfond med kr. 139.327 i 2015.

Midler tilordnet forsikringskontraktene beløp seg således totalt til kr. 19,1 mill. i 2015 (kr. 19,1 mill. i 2014).

Forvaltningskostnader beløp seg til kr. 1,4 mill. (kr. 1,4 mill. i 2014) og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader beløp seg til kr. 2,4 mill. (kr. 2,3 mill. i 2014).

Resultat av teknisk regnskap ble således positivt med kr. 1.261.065 for 2015 (kr. 3.360.497 i 2014).

Ikke-Teknisk Regnskap (selskapets resultat)

Renteinntekter og utbytte fra selskapsporteføljen beløp seg til kr. 1,4 mill. for 2015 (kr. 2,3 mill. for 2014). Verdiendringen på investeringsporteføljen var positiv med kr. 3,0 mill. (kr. 1,3 mill. i 2014) og netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen således kr. 4,4 mill. (kr. 3,4 mill. i 2014.)

Renter på innskutt kapital (fra Bonheur ASA og Ganger Rolf ASA) ble belastet med kr. 70.000 i 2015 (2,0% avkastning).

Forvaltningskostnader er belastet med 176.887 (samme som foregående år).

Resultat av Ikke-Teknisk regnskap ble således kr. 4.195.803 mot kr. 3.262.627 for 2014.

Resultat før og etter skattekostnader (totalresultat)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Teknisk regnskap	kr. 1.261.065	kr. 3.360.497
Ikke-teknisk regnskap	kr. 4.195.803	kr. 3.262.627
Resultat før skattekostnad	<u>kr. 5.456.869</u>	<u>kr. 6.623.124</u>
Skattekostnad	kr. - 65.218	kr. - 128.839
Totalresultatet etter skattekostnad	<u>kr. 5.391.651</u>	<u>kr. 6.494.285</u>

Disponering av resultatet

Følgende disponeringer er foretatt av Totalresultatet for 2015 (sammenligning med 2014):

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Overført fra/til Risikoutjevningfond	kr. 80.844	kr. 1.843.274
Overført fra annen egenkapital	<u>kr. 5.310.807</u>	<u>kr. 4.651.011</u>
Totalresultat	<u>kr. 5.391.651</u>	<u>kr. 6.494.285</u>

Av Totalresultat er det overført kr. 5.310.807 til annen opptjent egenkapital (post 11.2.1) som etter dette utgjør kr. 57.494.984 per 31.12.2015 (kr. 55.205.826 per 31.12.2014).

Balanse per 31.12.2015

Total balanse per 31. desember 2015 var kr. 579.654.467 (kr. 568 mill. per 31.12.2014), fordelt med kr. 512,7 mill. i kollektivporteføljen og kr. 67,0 mill. i selskapsporteføljen.

Kapitalavkastning i henhold til Hardy's formel er beregnet til 4,17% for totalporteføljen (6,42% i 2014). Verdijustert ble tilsvarende tall 3,09% (6,07% i 2014). Verdijustert avkastning etter Dietz formel er beregnet til 3,17% (4,20% i 2014) for kollektivporteføljen og 6,93% for selskapsporteføljen 2015 (8,16% i 2014).

Finansielle eiendeler

Kollektivporteføljen

Basert på markedsverdier er omlag 88% av totalbalansen på kr. 579,7 mill. tilhørende kollektivporteføljen (kr. 512,7 mill.). Av disse midlene er kr. 351,0 mill. (tilsvarende ca. 68%) plassert i obligasjoner eller lignende instrumenter (kr. 13,0 mill. av dette er bokført som finansielle anleggsmidler). Videre er kr. 139,9 mill. (tilsvarende ca. 27%) investert i aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond. De resterende midler (kr. 9,3 mill.) består av bankinnskudd og fordringer (tilsvarende ca. 4%).

Anskaffelseskost for finansielle anleggsmidler (holde til forfall porteføljen) beløp seg til kr. 13,0 mill. og markedsverdien til kr. 14,2 mill. per 31.12.2015.

Anskaffelseskost for obligasjoner ført som omløpsmidler beløp seg til kr. 361,3 mill. og markedsverdien kr. 353,9 mill. ved utgangen av 2015 (negativ forskjell med kr. 7,4 mill.).

Anskaffelseskost for aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond beløp seg til kr. 72,4 mill. Markedsverdiene for disse verdipapirene beløp seg til kr. 140,0 mill. per årsslutt 2015 som tilsvarer kr. 67,6 mill. i positiv forskjell.

Kursreguleringsfondet (inklusive fond for urealiserte gevinster) er således beregnet til kr. 67,5 mill. per 31.12.2015, kr. 3,2 mill. lavere enn ved utgangen av 2014.

Selskapsporteføljen

Ved utgangen av 2015 beløp selskapsporteføljen seg til kr. 66,9 mill. som var investert med kr. 19,9 mill. i aksjer, kr. 20,1 mill. i obligasjoner samt kr. 26,9 mill. i bankinnskudd og fordringer.

Egenkapital

Ved inngangen til året var innskutt og opptjent egenkapital (sum Post 11) i Pensjonskassen bokført med kr. 63,3 mill. (innskutt egenkapital kr. 3,5 mill., fond for urealiserte gevinster kr. 2,8 mill., opptjent egenkapital med 55,2 mill. og risikoutjevningfond med kr. 1,8 mill.). Det er ikke foretatt innskudd av kjernekapital fra medlemsbedriftene i 2015. Annen opptjent egenkapital er tilført kr. 5,3 mill. og beløp seg til kr. 60,4 mill. ved årets slutt. Innskutt og opptjent egenkapital ble således kr. 68,7 mill. per 31.12.2015.

Kapitaldekningen per årets slutt er beregnet til 22,05% (overdekning med kr. 38,8 mill. i forhold til et minimumskrav på 8%). – (se for øvrig avsnitt 6,7 og 8 under “Andre forhold” nedenfor).

Premiereservefondet (totale nødvendige avsetninger til pensjoner)

Premiereserveavsetningene i Pensjonskassen er beregnet ut fra en grunnlagsrente på 2,5% (med virkning fra 31. desember 2005 og med tilbakevirkende kraft for alle opptjente rettigheter). Fra 1. januar 2014 ble grunnlagsrenten for ny opptjening satt til 2,0%.

Uføreavsetninger er foretatt i forhold til forsterket grunnlag KU44 (avsatt kr. 1.238.128 til risikopremie for uføre samt kr. 233.959 til risikopremie for ektefelle og barn i 2006).

Pensjonskassen gikk over til tariffen K2013 fra 01.01.2014 (fullt oppresvert per 31.12.13).

Premiereservefondet var beregnet til kr. 352 mill. per 31.12.2014. Det ble utmeldt medlemmer som tilsvarte utbetalinger med kr. 10,7 mill. i løpet av året og 31.12.2015 beløp premiereservefondet seg til kr. 355,7 mill.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen var inkludert med kr. 1.472.087 i premiereservefondet per 31.12.2007. Fra regnskapsåret 2008 er fondet ført separat i balansen og beløp seg til kr. 2.601.156 per 31.12.2014. Negativt risikoresultat på kr. 1,9 mill. er ført mot erstatningsreserven i 2015 slik at fondet beløp seg til kr. 752.497 per 31.12.2015.

Premiefondet (avsetninger til dekning av premie)

Ved inngangen til året var premiefondet bokført til kr. 44,0 mill. I 2015 ble det netto tilført kr. 14,3 mill. til premiefondet som ved årets slutt beløp seg til kr. 58,3 mill.

I forbindelse med innføring av ny lovgivning for pensjonskasser fra 1. januar 2001 ble Pensjonskasser pålagt å tilbakeføre midler til medlemsbedriftene dersom premiefondet er større enn seks ganger gjennomsnittet av de siste tre års premier (hovedregel).

Det er variasjoner i både premie og størrelse på premiefondene for hver enkelt av medlemsbedriftene. Premiefond er beregnet av aktuar for hver enkelt medlemsbedrift per 31.12.2015 og sammenlignet med beregning av maksimal størrelse av premiefondet. Beregningen tilsier at det er en medlemsbedrift hvor det vil være nødvendig å tilbakeføre midler fra premiefondet til medlemsbedriften. Tilbakeføringen vil skje i 2016.

Pensjonistenes overskuddsfond (avsetning til justering av løpende pensjoner)

Ved utgangen av 2014 var pensjonistenes overskuddsfond bokført med kr. 11,1 mill. Deler av dette beløpet (kr. 2,5 mill.) ble benyttet til justering av løpende pensjoner i 2015 (1,16%). Reguleringen var tilsvarende G-regulering vedtatt av Stortinget i 2105. Den lovbestemte avsetning til pensjonistenes overskuddsfond basert på Pensjonskassens resultat gjør at pensjonistenes overskuddsfond ved utgangen av 2015 tilføres kr. 5,2 mill. og er bokført med kr. 5.226.668 per 31.12.2015. Dette tilsier at pensjonistene bør kunne få maksimal justering av løpende pensjoner ved reguleringen i juli 2016. Eventuelt for mye avsatt vil bli tilført premiefond ved utløpet av 2016.

Risikoutjevningfondet (tidligere Sikkerhetsfondet)

Sikkerhetsfondet var bokført med kr. 289.356 ved utgangen av 2006. Fondet ble i henhold til forsikringsloven omdannet til risikoutjevningfond (RUF) per 1. januar 2008 og kan benyttes til å styrke premiereserven.

I perioden 2008 til 2012 ble fondet tilført midler slik at det beløp seg til kr. 14.414.665 ved utgangen av 2012. I 2013 ble det ikke tilført fondet midler, men negativt risikoresultat med kr. 176.478 ble dekket fra fondet. I 2014 ble det søkt om å få benytte det resterende i fondet (kr. 14.238.187) til opp-reservering til tariffen K2013FT per 31.12.2013. Risikoutjevningfondet ble derved benyttet fullt ut i 2013.

I 2014 ble det over resultat tilført kr. 1.843.274 til fondet (maksimum 50% av risikoresultat). Da risikoresultatet ble negativt i 2015, ble det ikke tilført midler til fondet i 2015 (se erstatningsavsetning over).

Risikostyring

Pensjonskassen er i hovedsak utsatt for forsikringsmessig, kapitalforvaltningsmessig og operasjonell risiko.

Forsikringsmessig risiko

Slik risiko håndteres blant annet ved å ha et korrekt beregningsgrunnlag samt tilstrekkelige avsetninger. Styret har vurdert det dit hen at dette har vært tilfredsstillende for 2015 da råd fra Finanstilsynet om tidlig å forberede seg på følgene av "langt liv" ble fulgt ved full oppreservering per 31.12.2013 og innføring av K2013 fra 1. januar 2014.

Kapitalforvaltningsmessig (finansiell) risiko

Pensjonskassen er i denne sammenheng utsatt for markedsrisiko, kredittrisiko samt likviditetsrisiko.

Markedsrisiko/renterisiko

Både obligasjoner og aksjer/kapitaleierbevis er utsatt for markedsrisiko som for en stor del avhenger av rente og børsutviklingen i Norge. For Pensjonskassen vil således risikoen bl. annet bestå i en fare for at avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke garanterte renter (p.t. 2,5% / 2,0%) samt fare for tap. Pensjonskassen har tilleggsavsetninger på kr. 21,8 mill. som kan benyttes til å dekke opp for mulig manglende avkastning fremover.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen for kollektivporteføljen er begrenset da en stor andel av "holde til forfall" investeringene (kr. 13 mill. i markedsverdi) er plassert i obligasjoner utstedt av Oslo kommune og den finske stat. Omløpsmidlene (kr. 361 mill.) er blant annet plassert i statsgaranterte obligasjoner og statssertifikater (ca. kr. 100 mill.) eller kommunale, fylkeskommunale og statlig tilknyttede selskaper, sparebanker og relativt solide norske utstedere. Disse er normalt sett regnet som likvide verdipapirer.

Aksje-, aksjefond- og egenkapitalbevisporteføljen hadde ved utgangen av 2014 en verdi på 139,9 mill. I løpet av 2015 steg verdiene og det ble realisert gevinster med kr. 6,1 mill. Porteføljen hadde en verdi på kr. 138,3 mill. per 31.12.2015 (ca. kr. 68 mill. høyere enn kostpris).

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er begrenset ved at totale utbetalinger av pensjoner beløper deg til ca. kr. 18 mill. i året og at porteføljen består av bankinnskudd samt relativt solide, børsnoterte og likvide papirer.

Det har alltid vært og fortsetter å være styrets ansvar til enhver tid å påse at de investeringer Pensjonskassen foretar sikrer medlemmenes midler i størst mulig grad.

Gjennom beregninger (blant annet stresstester) holder styret seg jevnlig oppdatert i forbindelse med endringer i børsverdier samt rentenivå. For den finansielle sektor ble siste halvdel av 2008 svært spesiell. Pensjonskassens investeringer sank sterkt i verdi, men det ble ikke nødvendig å selge verdipapirer grunnet soliditetshensyn i denne perioden. Som forventet kom verdiene i stor grad tilbake i perioden 2009 - 2012. I 2013, 2014 og deler av 2015 har verdiene steget relativt mye og enkelte papirer er realisert med gevinst. Styret bekrefter at den finansielle risikohåndtering i perioden 2007 – 2015 har fungert tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Den operasjonelle risiko kan begrenses ved gode rutiner, rapporteringer og kontrolltiltak. I forbindelse med at forskrift om internkontroll ble gjort gjeldende for pensjonskasser vedtok styret prinsipper for internkontroll i 2003. Rutiner med årlig gjennomgang av internkontrollen er etablert i tråd med gjeldende regelverk. Rapporter i henhold til forskrift om internkontroll samt IKT forskriften er på normal måte fremlagt, behandlet og godkjent i styret i 2015.

I forbindelse med at Likviditetsforskriften også ble gjort gjeldende for pensjonskasser har styret hvert år gjennomgått og godkjent retningslinjer og likviditetsbudsjett for Pensjonskassen. Oppfølging av dette er inkludert i den årlige interne kontroll.

Fortsatt drift

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettviseende bilde og en tilfredsstillende beskrivelse av Pensjonskassens stilling ved årsskiftet. Pensjonskassens finansielle stilling er etter Styrets oppfatning god og gir solid grunnlag for fortsatt drift. Stresstester viser at Pensjonskassens investeringer fortsatt har tilstrekkelig bufferkapital. Dette har også vist seg i praksis gjennom finanskrisen og til tider svært turbulente markeder i perioden (2007-2016).

Styret er fortsatt bekymret for pålegget om tilbakeføring av midler til medlemsbedriftene dersom premiefond har en størrelse utover seks ganger gjennomsnittlig premie siste tre år. Pensjonskassen måtte på grunn av denne begrensningen tilbakeføre nærmere kr. 165 mill. (35% av balansen per 31.12.2006) til medlemsbedriftene i perioden 2001 – 2005. Dette regelverket vil fortsette å svekke Pensjonskassens soliditet og finansielle stilling over tid. Dette kom klart til syne allerede i 2007 da Finanstilsynet fant det riktig å kreve ytterligere styrking av premiereservene i forbindelse med blant annet økt levealder (krav om overgang fra K1963 til andre modeller for eksempel K2005) samt finanskrisen som startet i 2008.

Diskusjonen om ytterligere styrking av premiereservene i forbindelse med forventet økt levealder ble igjen et tema i 2012 og 2013 (K2013). Usikkerhet omkring ytterligere soliditetskrav fra EU (Solvency regelverket) er også svært bekymringsfullt for pensjonskasser. Med svekkingen av balansen på grunn av det ovenstående, vil krav til soliditet kunne bli et svært tungt økonomisk løft for enkelte pensjonskasser og medlemsforetak. Dette er alvorlig både for det enkelte medlem og for medlemsbedriftene som har velfungerende og kostnadseffektive ytelsesordninger.

Andre forhold

Pensjonskassen har ingen ansatte, og det ytre miljø påvirkes ikke av driften.

Styret avholdt fire møter i løpet av året. Det er ikke utbetalt honorar til de av styrets medlemmer som er knyttet til medlemsbedriftene, men til styremedlem uten tilknytning til medlemsforetakene er det utbetalt kr. 25.000 for deltagelse i styret i 2015. Styret består av to kvinner og tre menn. Styret har notert forventninger om tiltak for å fremme likestilling i sammensetning av styret.

I henhold til forsikringsloven ble det den 30. november 2007 sendt søknad om konsesjon for drift av pensjonskassen til Finanstilsynet. Konsesjon ble innvilget 30. april 2008. F.o.m. 1. januar 2008 belaster foretaket premie for rentegarantien med 0,10% av inngående fondsmidler målt ved kontoutskriften.

Med virkning fra 1. mars 2008 ble det inngått avtale om gjenforsikring i tråd med forsikringslovens § 6-8. Gjenforsikringen er fornyet for ett år fra 1. mars 2016.

Beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital er gjort gjeldende for pensjonskasser fra 2010 og rapportering i henhold til Finanstilsynets standard skjema vil innleveres innen 31. mars 2016. Pensjonskassen beregnet og rapporterte et solvensmarginkrav på kr. 17,4 mill. per 31.12.2014. Solvensmarginkapitalen ble beregnet til kr. 58,1 mill. ved utgangen av 2015 og tilfredsstilte derved beregnet krav på kr. 17,7 mill. med god margin (327,8%). Kapitaldekningen ble beregnet til 22,05% på samme tidspunkt.

I forbindelse med at både Silver Pensjonsforsikring og DNB Liv i løpet av 2015 sa opp sine avtaler med Pensjonskassen om utstedelse av fripoliser (utløsningsavtaler) ble det søkt om konsesjon for dette i løpet av året. Finanstilsynet innvilget konsesjon for å beholde fripoliser «på egen bok» fra juli 2015.

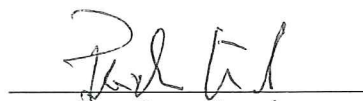
Til revisor er det betalt revisjonshonorar med kr. 197.743 og konsulentonorar kr. 47.885 i forbindelse med Internkontrollforskriften.

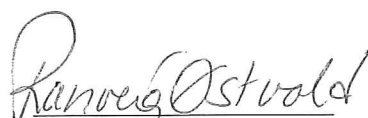
Pensjonskassen driver ikke virksomhet som kan karakteriseres som forskning og utvikling (FoU).

Oslo, 15. mars 2016

Jan Erik Bjørner
Styrets leder

Kristin Alm

Per Oscar Lund

Ranveig Østvold

Jens Vig

Øyvind B. Kristiansen
Daglig leder

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Org.nr. 938092893

Regnskap

31. desember 2015

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Resultatregnskap

			31.12.15	31.12.14
TEKNISK REGNSKAP				
	Note	Spesifikasjon		
1. Premieinntekter				
1.1 Forfalte premier, brutto		A	26 408 006	28 673 975
1.2 - Avgitte gjensikringspremier			-75 000	-79 000
1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonsforetak				
Sum premieinntekter for egen regning			<u>26 333 006</u>	<u>28 594 975</u>
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen				
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		B	12 847 844	16 625 845
2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom				
2.4 Verdiendringer på investeringer	14	C	-3 199 502	2 504 107
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		D	6 072 461	11 393 302
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			<u>15 720 803</u>	<u>30 523 255</u>
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen				
3.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
3.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler				
3.3 Netto driftsinntekt fra eiendom				
3.4 Verdiendringer på investeringer				
3.5 Realisert gevinst og tap på investeringer				
Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			<u>0</u>	<u>0</u>
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter				
5. Pensjoner				
5.1 Utbetalte pensjoner mv.		E	-18 839 213	-17 973 969
5.1.1 Brutto				
5.1.2 - Gjensikringsandel av utbetalte pensjoner				
5.2 Endring i erstatningsavsetninger				
5.2.1 Brutto			1 848 658	-106 989
5.2.2 - Endring av gjensikringsandel av erstatningsavsetninger				
5.3 Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre forsikringselskaper/pensjonskasser		F	-10 739 766	-15 663 956
Sum pensjoner mv.			<u>-27 730 321</u>	<u>-33 744 914</u>
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser				
6.1 Endring i premiereserve				
6.1.1 Til (fra) premiereserve, brutto			-3 157 623	4 441 817
6.1.2 - Endring i gjensikringsandel av premiereserve				
6.2 Endring i tilleggsavsetninger			568 502	
6.3 Endring i kursreguleringsfond	14	C	3 199 502	-2 504 107
6.4.1 Endring i premiefond og innskuddsfond			-1 101 655	-993 822
6.4.2 Endring i pensjonistenes overskuddsfond			-139 327	-42 881
6.5 Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringselskaper/pensjonsforetak				
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			<u>-630 600</u>	<u>901 007</u>
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje				
7.1 Endring i premiereserven				
7.2 Endring i gjensikringsandel av premiereserven				
7.3 Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond				
7.4 Endring i andre avsetninger				
7.5 Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringselskaper/pensjonsforetak				
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			<u>0</u>	<u>0</u>
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser				
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	22		-8 718 962	-17 278 903
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	22		0	-1 843 274
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			<u>-8 718 962</u>	<u>-19 122 177</u>
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader (kollektivporteføljen)				
9.1 Forvaltningskostnader		H	-1 390 623	-1 390 623
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		G, I	-2 322 238	-2 401 026
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader			<u>-3 712 861</u>	<u>-3 791 649</u>
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader				
11. Resultat av teknisk regnskap			<u>1 261 065</u>	<u>3 360 497</u>
IKKE-TEKNISK REGNSKAP				
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen				
12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		B	1 421 040	2 296 759
12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom		I		
12.4 Verdiendringer på investeringer	14	C	3 021 650	1 373 949
12.5 Realiserte gevinster / tap på investeringer		D	0	-144 500
12.6 Renteavgifter		O	-70 000	-87 500
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			<u>4 372 690</u>	<u>3 438 708</u>
13. Andre inntekter				
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen				
14.1 Forvaltningskostnader		H	-171 875	-171 875
14.2 Andre kostnader / inntekter		G, I	-5 012	-4 206
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap			<u>4 195 803</u>	<u>3 262 627</u>
16. Resultat før skattekostnad			<u>5 456 869</u>	<u>6 623 124</u>
17. Skattekostnader	1, 23	O	-65 218	-128 839
18. Resultat før andre resultatkomponenter		P	<u>5 391 651</u>	<u>6 494 285</u>
19. Andre resultatkomponenter				
19.1 Verdireguleringer - eiendom, anlegg og utstyr				
19.2 Verdireguleringer - immaterielle eiendeler				
19.3 Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte				
19.4 Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet				
19.5 Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelige for salg				
19.6 Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring				
19.7 Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden				
19.8 Justering av forsikringsforpliktelsene				
19.9 Skatt på andre resultatkomponenter				
20. TOTALRESULTAT			<u>5 391 651</u>	<u>6 494 285</u>
Disponeringer				
Overført til fond for urealiserte gevinster			80 844	1 843 274
Overført til (+) / fra (-) risikoutjevningfond			5 310 807	4 651 011
Overført til (+) / fra (-) annen egenkapital				
Sum disponeringer			<u>5 391 651</u>	<u>6 494 285</u>

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Balanseregnskap

EIENDELER	Note	Spesifikasjon	31. desember 2015	31. desember 2014
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
1. Immaterielle eiendeler			0	0
2. Investeringer				
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer				
2.1.1 Investeringselendommer				
2.1.2 Eierbenyttet eiendom				
2.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
2.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
2.2.2 Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
2.3.1 Investeringer som holdes til forfall	9	J	0	0
2.3.2 Utlån og fordringer				
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi				
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11, 12, 13	K	19 898 541	16 295 791
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9, 10	L	20 106 606	17 080 216
2.4.3 Utlån og fordringer		M	26 941 994	28 341 448
2.4.4 Finansielle derivater				
2.4.5 Andre finansielle eiendeler				
Sum investeringer			<u>66 947 141</u>	<u>61 717 455</u>
3. Fordringer				
3.1 Fordringer knyttet til premieinntekter				
3.2 Andre fordringer				
4.3 Andre fordringer				
Sum fordringer			0	0
4. Andre eiendeler				
4.1 Anlegg og utstyr				
4.2 Kasse, bank				
4.3 Eiendeler ved skatt				
4.4 Andre eiendeler betegnet etter sin art				
Sum andre eiendeler			0	0
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			0	0
Sum eiendeler i selskapsporteføljen			<u>66 947 141</u>	<u>61 717 455</u>
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
6. Investeringer i kollektivporteføljen				
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer				
6.1.1 Investeringselendommer				
6.1.2 Eierbenyttet eiendom				
6.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
6.2.2 Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	9	J	13 010 945	28 049 697
6.3.2 Utlån og fordringer				
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi				
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11, 12, 13	K	139 897 981	138 352 008
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning inkl. opptjente renter	9, 10	L	350 522 459	327 704 896
6.4.3 Utlån og fordringer		M	9 275 941	11 921 550
6.4.4 Finansielle derivater				
6.4.5 Andre finansielle eiendeler				
Sum investeringer i kollektivporteføljen			<u>512 707 326</u>	<u>506 028 151</u>
7. Gjensikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen				
8. Investeringer i investeringsvalgporteføljen				
8.1 Bygninger og andre faste eiendommer				
8.1.1 Investeringselendommer				
8.1.2 Eierbenyttet eiendom				
8.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
8.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
8.2.2 Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				
8.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
8.3.1 Investeringer som holdes til forfall				
8.3.2 Utlån og fordringer				
8.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi				
8.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)				
8.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning				
8.4.3 Utlån og fordringer				
8.4.4 Finansielle derivater				
8.4.5 Andre finansielle eiendeler				
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen			0	0
9. Gjensikringsandel av forsikringsforpliktelser i investeringsvalgporteføljen			0	0
Sum eiendeler i kundeporteføljene			<u>512 707 326</u>	<u>506 028 151</u>
SUM EIENDELER			<u>679 654 467</u>	<u>677 745 606</u>

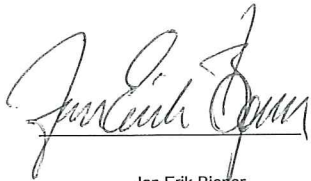
Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Balanseregnskap

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

	Note	Spesifikasjon	31. desember 2015	31. desember 2014
10. Innskutt egenkapital	15,24		3 500 000	3 500 000
11. Opptjent egenkapital				
11.1 Risikoutjevningssfond	6,24		1 924 118	1 843 274
11.2 Annen opptjent egenkapital				
11.2.1 Annen opptjent egenkapital - opptjent egenkapital			57 494 984	55 205 826
11.2.3 Annen opptjent egenkapital - ufordelt resultat			0	0
11.2.4 Fond for urealiserte gevinster	14, 24	N	5 816 938	2 795 288
Sum opptjent egenkapital	24		<u>65 236 040</u>	<u>59 844 389</u>
Sum innskutt og opptjent egenkapital	24		<u>68 736 040</u>	<u>63 344 389</u>
12. Ansvarlig lånekapital mv.				
12.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital				
12.2 Ordinær ansvarlig lånekapital				
Sum ansvarlig lånekapital mv.			0	0
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser				
13.1 Premiereserve	2		355 671 992	352 511 163
13.2 Tilleggsavsetninger	5		21 805 219	22 373 721
13.3 Kursreguleringsfond	14	N	67 509 940	70 709 443
13.4 Erstatningsavsetning	2		752 497	2 601 156
13.5 Premiefond og innskuddsfond	3,4,26		58 332 667	44 066 180
13.6 Pensjonistenes overskuddsfond	7		5 226 668	11 146 130
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			<u>509 298 983</u>	<u>503 407 794</u>
14. Forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje				
14.1 Premiereserve				
14.2 Supplerende avsetninger				
14.3 Tilleggsavsetninger				
14.4 Erstatningsavsetning				
14.5 Premiefond og innskuddsfond				
14.6 Pensjonistenes overskuddsfond				
Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			0	0
15. Avsetninger for forpliktelser				
15.1 Pensjonsforpliktelser o.l.				
15.2 Forpliktelser ved skatt				
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	22,23	P	65 218	128 839
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt				
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser				
Sum avsetninger for forpliktelser			<u>65 218</u>	<u>128 839</u>
16. Forpliktelser				
16.1 Finansielle derivater				
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp				
16.3 Andre forpliktelser				
Sum forpliktelser			0	0
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		O	<u>1 554 225</u>	<u>864 584</u>
Sum EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			<u>579 654 467</u>	<u>567 745 606</u>
POSTER UTENOM BALANSEN				
18. Betingede forpliktelser			0	0

Oslo, 15. mars 2016

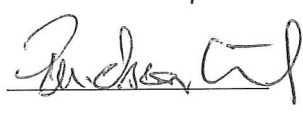
Jan Erik Bjorfer

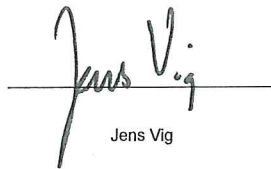
Kristin Alm

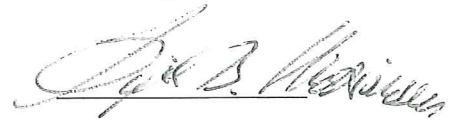
Ranveig Østvold

Per-Oscar Lund

Jens Vig

Øyvind B. Kristiansen
Daglig leder

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Spesifikasjon til linjene i resultatet
Delt forvaltning av porteføljene

31. desember 2015

	31. desember 2015	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje
A Forfalte premier, brutto			
Sum terminpremie	14 349 231		14 349 231
Sum terminpremie / delpremie nyinnmeldte	0		0
Delpremie ved overføring	0		0
Sum engangspremie aktive	3 794 259		3 794 259
Engangspremie aktive øvrige endringer	21		21
Risikopremier	58 337		58 337
Sparepremier	1 817 309		1 817 309
Premie for fritakspremie	112 724		112 724
Tilleggspremie utmeldinger	288 191		288 191
Sum tilbakeført premie	-1 002 439		-1 002 439
Sum premiefritak	752 223		752 223
Tilbakeført premie ved nye uføre og endringer på uføre	-242 889		-242 889
Sum tilleggspremie	3 955 296		3 955 296
Sum årets premie (jfr. foretakspensjonsloven § 9-2)	23 882 261	0	23 882 261
Sum engangspremie for pensjonsregulering	2 525 745		2 525 745
Sum forfalt premie	26 408 006	0	26 408 006
B Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler			
Renteinntekter likvider	862 752	342 892	519 861
Renteinntekter rentebærende papirer	9 258 906	553 299	8 705 607
Utbytte aksjer	3 376 700	524 850	2 851 850
Utbytte egenkapitalbevis / garantinntekt	809 279		809 279
Amortisering obligasjoner holdes til forfall	-38 752		-38 752
	14 268 884	1 421 040	12 847 844
C Verdiendringer på investeringer			
Urealisert gevinst / tap obligasjoner vurdert som omløpsmidler	-3 277 114	-581 100	-2 696 014
Urealisert gevinst / tap sertifikater	58 130		58 130
Urealisert gevinst / tap aksjeportefølje	4 042 736	3 602 750	439 987
Urealisert gevinst / tap aksjefond	3 126 310		3 126 310
Urealisert gevinst / tap grunnfondsbevis	-4 127 915		-4 127 915
	-177 853	3 021 650	-3 199 502
D Gevinst / tap ved realisasjon av finansielle midler			
Gevinst / tap obligasjoner og sertifikater	-2 092 600		-2 092 600
Gevinst / tap egenkapitalbevis	1 500 689		1 500 689
Gevinst / tap aksjer	6 664 371		6 664 371
	6 072 461	0	6 072 461
E Utbetalte pensjoner			
Pensjoner	-18 086 991		-18 086 991
Premiefritak	-752 223		-752 223
	-18 839 213	0	-18 839 213
F Overføringer			
Overføringer til andre pensjonsinretninger	-10 739 766		-10 739 766
Frigjort premiereserve ved fratredelse	0		0
	-10 739 766	0	-10 739 766
G Andre driftskostnader			
Ekstern revisor	-245 628		-245 628
Administrasjon	-1 562 498		-1 562 498
Styreonorar	-25 000		-25 000
Arbeidsgiveravgift	-3 525		-3 525
Aktuar	-371 451		-371 451
Finanstilsynssavgift	-25 632		-25 632
Bankomkostninger / gebyr	-9 339	-400	-8 939
Diverse omkostninger	-82 179	-4 575	-77 604
	-2 325 252	-4 975	-2 320 277
H Forvaltningskostnader*			
Forvaltningskostnader	-1 562 498	-171 875	-1 390 623
	-1 562 498	-171 875	-1 390 623
* Forholdsmessig fordeling av forvaltningskostnadene med utgangspunkt i forvaltningskapitalen			
I Andre inntekter/kostnader			
Renteinntekt på betalt skatt	-37	-37	0
Rentekostnad	-1 961		-1 961
	-1 998	-37	-1 961

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Spesifikasjon til linjene i balansen
Delt forvaltning av porteføljene

31. desember 2015

	31. desember 2015	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje
J Investeringer som holdes til forfall			
Obligasjoner	13 010 945		13 010 945
	<u>13 010 945</u>	<u>0</u>	<u>13 010 945</u>
K Aksjer, aksjefond og grunnfondsbevis			
Aksjer	109 167 756	19 898 541	89 269 215
Aksjefond	33 886 818		33 886 818
Egenkapitalbevis	16 741 948		16 741 948
	<u>159 796 522</u>	<u>19 898 541</u>	<u>139 897 981</u>
L Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			
inkl. opptjente ikke forfalte renter			
Obligasjoner	239 538 400	19 874 000	219 664 400
Sertifikater	128 743 000		128 743 000
Opptjente ikke forfalte renter obligasjoner	2 089 378	232 606	1 856 772
Opptjente ikke forfalte renter sertifikater	258 286		258 286
	<u>370 629 065</u>	<u>20 106 606</u>	<u>350 522 459</u>
M Fordringer inkl. bankinnskudd			
Fordringer medlemsbedriftene	658 481		658 481
Bankinnskudd ekskl. renteinnt. bankinnsk.	34 696 702	25 590 756	9 105 946
Renteinnt. bankinnskudd, kapitalisert 2015	862 752	342 892	519 861
Påløpne ikke forfalte bankrenter	0	0	0
Justering av bankbeholdning (oppgjør) regnskapsåret 2015	0	1 180 222	-1 180 222
Fordringer selskapsportefølje / kollektivportefølje	0	-171 875	171 875
Diverse	0	0	0
	<u>36 217 935</u>	<u>26 941 994</u>	<u>9 275 941</u>
N Fond for urealiserte gevinster / kursreguleringsfond			
Obligasjoner vurdert som omløpsmidler	715 374	1 109 000	-393 626
Sertifikater	192 530		192 530
Aksjefond	53 099 486	4 707 938	48 391 548
Aksjefond	17 625 841		17 625 841
Egenkapitalbevis	1 693 646		1 693 646
	<u>73 326 877</u>	<u>5 816 938</u>	<u>67 509 940</u>
O Påløpne kostnader og mottatte, ikke påløpne inntekter			
Gjeld medlemsbedriftene	1 002 410	0	1 002 410
Forskuddstrekk pensjoner	451 098	0	451 098
Honorar til styremedlem	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	3 525	0	3 525
Avsatte renter kjernekapital	70 000	70 000	0
Aktuar	0	0	0
Diverse	27 191	0	27 191
	<u>1 554 225</u>	<u>70 000</u>	<u>1 484 224</u>
P Disponeringer			
Årets resultat før skatt	12 327 173	5 376 025	6 951 148
Skatt	-65 218	-65 218	
Årets resultat etter skatt	<u>12 261 955</u>	<u>5 310 807</u>	<u>6 951 148</u>
Disponeringer:			
Administrasjonsresultat overføres til egenkapital	1 180 222	1 180 222	
Risikoresultat:	0		
Renteresultat kollektivporteføljen:	8 718 962		
Dette fordeles fond	8 718 962		
herav sum til pensjonistenes overskuddsfond	5 226 668	5 226 668	5 226 668
herav sum til premiefond	3 489 087	3 489 087	3 489 087
herav sum til premiereserven (resultat tilordnet fripoliser)	3 206	3 206	3 206
	<u>8 718 962</u>		
Avsetning til tilleggsavsetning	0		
Avsetning til risikoutjevningfondet	80 844	80 844	80 844
Trekk fra erstatningsavsetning	-1 962 743	-1 962 743	-1 962 743
Avsetning til erstatningsavsetning	114 084	114 084	114 084
	<u>-1 767 814</u>		
Renteresultat selskapsporteføljen overføres til egenkapital	4 195 803	4 195 803	
Skatt	-65 218	-65 218	
Sum disponert	<u>12 261 955</u>	<u>5 310 807</u>	<u>6 951 148</u>

Regnskapsprinsipper og noter

NOTE 1: REGNSKAPSPRINSIPPER

a) Generelt

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse (Pensjonskassen) er en selvstendig juridisk enhet som forvalter pensjonsmidler, står under tilsyn av Finanstilsynet og er registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund med org. no. 938092893.

Pensjonsordningene

Den premiebetalende pensjonsordningen er en ordinær ytelsesbasert tjenestestepensjonsordning i henhold til lov om foretakspensjon (LOF). Arbeidsgiver betaler hele premien til pensjonsordningen. Det er således ingen arbeidstakerandel.

Full årlig alderspensjon utgjør differansen mellom 70% av pensjonsgrunnlaget og en beregnet alderspensjon fra folketrygden. Beregnet alderspensjon fra folketrygden utgjør 75% av folketrygdens grunnbeløp tillagt en beregnet tilleggspensjon som fastsettes etter folketrygdens regler per 1. januar 1992. Alderspensjon skal dog utgjøre minst 15% av folketrygdens grunnpensjon.

Full årlig uførepensjon utgjør den alderspensjon medlemmet ville ha fått om medlemmet var blitt stående i stilling frem til pensjonsalder.

Full årlig ektefellepensjon utgjør 60% av full årlig alderspensjon. Det ytes samboerpensjon i tillegg til pensjon til ektefelle eller registrert partner.

Full årlig barnpensjon for yngste barn utgjør 50% av full årlig alderspensjon. For hvert av de øvrige barn utgjør full barnpensjon 25% av full årlig alderspensjon.

Lov om foretakspensjon ble endret med virkning fra 01.01.2011 slik at det er adgang til å ta ut helt eller deler av opptjent alderspensjon fra fylte 62 år og med rett til videre opptjening ut over 67 år og frem til 75 år. Pensjonskassens forsikringsvilkår er endret i tråd med dette.

Det er videre gjort endringer av regelverket for arbeidsavklaringspenger og begrensingsregler for samlet utbetaling av pensjoner.

Endringene over vurderes ikke som vesentlige for vurdering av pensjonskassens risiko.

Personer som fratrukket inntil oktober 2015 har fått utstedt fripolise i et livsforsikringselskap.

Fra november 2016 har Pensjonskassen tatt over slik at fripoliser føres på "egen bok". (Finanstilsynet har i 2015 utvidet konsesjonen for å ta høyde for dette.)

Medlemsbedrifter

Medlemsbedriftene som har avtale om pensjonsordning i Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse per 31.12.2015 er:

Fred. Olsen & Co. (foretaket)
 Fred. Olsen Spedisjon AS
 Fred. Olsen Insurance Services AS
 AS Quatro
 Fred. Olsen Energy ASA
 Fred. Olsen Fly og Luftmateriell AS
 Fred. Olsen Ocean AS
 Fred. Olsen Marine Services AS
 Stavnes Byggeselskap AS
 Fred. Olsen Travel AS
 Fred. Olsen Renewables AS
 Fred. Olsen Windcarrier AS
 Universal Foundation Norway AS

Antall medlemmer	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Premiebetalende medlemmer (aktive)	93	111	131	167	166	163
Pensjonsmottagere (ekskl. uførepensjonister)	138	145	147	133	133	138
Uførepensjonister	8	8	7	9	9	10

Lovgivning og konsesjon

Pensjonskassen er underlagt Lov om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet m.v. av 10. juni 2005 nr. 44 (forsikringsloven). For pensjonskasser trådte de siste kapitler av Forsikringsloven i kraft fra 1. januar 2008. Forsikringsloven tilsier at pensjonskasser skal inneha konsesjon til sin drift som skal godkjennes av Kongen. Denne kompetanse er delegert til Finanstilsynet. Finanstilsynet bekreftet at konsesjon er innvilget for Pensjonskassen den 10. april 2008. Finanstilsynet utvidet konsesjonen til å gjelde forvaltning av fripoliser f.o.m. 02.07.15.

Regnskapsføring

Pensjonskasser er underlagt regnskapsloven generelt og spesielt Forskift om årsregnskap for pensjonsforetak (FOR-2011-12-20-1457) heretter kalt årsoppgjørsforskriften.

b) Klassifisering av poster i regnskapet.

Klassifiseringen av finansielle eiendeler er foretatt i henhold til årsoppgjørsforskriften.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Pensjonskassens investeringer i egenkapitalinstrumenter (aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond) og gjeldsinstrumenter (obligasjoner som ikke holdes til forfall) er i hovedsak klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse førsteganginnregnes skal den øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi for eiendeler som forvaltes under kollektivporteføljen innregnes mot kursreguleringsfond som del av en gruppe finansielle eiendeler.

Finansielle instrumenter i kategori "Øremerket til virkelig verdi over resultat"

IAS 39.9b åpner for regnskapsføring av en finansiell eiendel til virkelig verdi over resultat dersom den finansielle eiendel når den førsteganginnregnes, øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet. I overgangsregler til

ny årsregnskapsforskrift er det gitt mulighet for retrospektiv anvendelse av virkelig verdi opsjonen, jfr. årsregnskapsforskriftens § 7-3 (3).

I forbindelse med implementeringen av endringene i årsregnskapsforskriften har Pensjonskassen vurdert anvendbarheten av virkelig verdi opsjonen. Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat i samsvar med virkelig verdi opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. IAS 39.9b angir vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering til styret og daglig leder skjer til virkelig verdi. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er tilstede.

Finansielle eiendeler som holdes til forfall

Pensjonskassens investeringer i gjeldsinstrumenter (obligasjoner) som blir besluttet ført som eiendel som holdes til forfall vil i hovedsak ikke bli justert i verdi før den finansielle investering forfaller. Det blir dog justert for amortisert kost i henhold til gjeldende prinsipper for effektiv rentes metode. Justeringene blir foretatt i hvert enkelt regnskapsår og ført til resultat.

For regnskapsåret 2015 ble det kostnadsført kr. 38.752 og for regnskapsåret 2014 er dette kostnadsført med kr. 99.641.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Eiendeler i kategori "holde til forfall" måles til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Amortisert kost

Etter førstegangsinnretning måles investeringer som holdes til forfall, lån og fordringer, samt finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi, til amortisert kost basert på effektiv rentemetode. Ved beregning av effektiv rente estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten, transaksjonsutgifter og alle andre betalinger eller rabatter som kan henføres til transaksjonen, inngår som en integrert del ved fastsettelsen av den effektive renten.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinnregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

c) Aksjer og andre verdipapirer oppført som omløpsmidler

Aksjer, aksjefond, sertifikater, egenkapitalbevis, konvertible obligasjoner og enkelte ihendehaverobligasjoner er oppført som omløpsmidler i balansen.

Virkelig verdi bygger på observerbare markedsverdier ved årsslutt.

Aksjer og andre verdipapirer oppført som omløpsmidler bokføres til markedsverdi.

Markedsverdien fastsettes lik sluttkurs fra Oslo Børs på siste handledag i året.

For de øvrige verdipapirene fastsettes markedsverdien etter en verddivurdering på grunnlag av tilgjengelig informasjon samt Norges Fondsmeglerforbunds liste.

Differansen mellom markedsverdi og anskaffelseskost i kollektivporteføljen er ført mot kursreguleringsfond.

d) Verdipapirer oppført som anleggsmidler

Ihendehaverobligasjoner som holdes til forfall og beholdning av pantobligasjoner (utlån) er oppført som anleggsmidler. Ihendehaverobligasjoner kjøpt før 1998 er oppført til pari kurs.

Fra og med 1998 vurderes alle obligasjonslån etter prinsipp om amortisering av over/underkurs over gjenværende løpetid. Inntil 2001 ble amortiseringsbeløpene ikke hensyntatt i årsresultatene.

Fra og med 2006 er det beregnet amorisert kost av anleggsmidlene etter effektiv rentemetode.

For regnskapsåret 2015 ble det kostnadsført kr. 38.752. I 2014 er kr. 99.641 kostnadsført.

e) Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger består av avsetning til premiereserve, erstatningsreserve, premiefond, tilleggsavsetninger, risikoutjevningsfond (tidligere sikkerhetsfond) og pensjonistenes overskuddsfond.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien (diskontert med grunnlagsrenten) av totale pensjonsforpliktelser med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier.

Inntil 31.12.2008 ble premiereserven beregnet etter tariff K63 med grunnlagsrente 2,5% og forsterket uføretariff KU.

Fra 1. januar 2009 ble Premiereserven beregnet med grunnlag i Finansnærings Hovedorganisasjons tariff K2005 med statistisk dødelighetsgrunnlag justert for de forventede endringer i dødeligheten frem til 2020. Tariffgrunnlaget var basert på FNO's premietariff K2005 for død med Storebrands KU-tariff for uføre og med Mercers sikkerhetstillegg.

I løpet av 2011 ble det nødvendig å justere tariffen (til "ren K2005-tariff") slik at det ble avsatt ytterligere kr. 1,4 mill. til premiereservefondet. Det ble søkt godkjenning fra Finanstilsynet for denne endringen i 2012 og denne ble godkjent.

I 2012 oppfordret Finanstilsynet pensjonskassene til å starte avsetning til ytterligere oppreservering for langt liv. Det ble således satt av ytterligere kr. 1,6 mill. til fondet i forbindelse med regnskapsavslutningen for 2011. Det ble søkt godkjenning fra Finanstilsynet om dette i 2012 og denne ble godkjent.

I påvente av ny K2013 tariff fra Finanstilsynet ble det i samråd med aktuar ikke avsatt ytterligere midler til oppreservering for

langt liv i 2012.

I 2013 beregnet aktuar oppreserveringsbehovet ved overgang fra "ren K2005-tariff" til Finanstilsynets K2013FT til kr. 39.3 mill. Styret i Pensjonskassen vedtok å foreta slik oppreservering i forbindelse med årsoppgjøret for 2013. Finanstilsynet har godkjent oppreserveringen i april 2015.

Se forøvrig omtale under Risikoutjevningfond (sikkerhetsfond) nedenfor i relasjon til oppreservering til tariff K2013.

Dødlighetstaxen som anvendes i Pensjonskassen er K2013 med Finanstilsynets sikkerhetstillegg. Premiefondet og pensjonsreguleringsfondet er tilført 2,5 % rente (grunnlagsrente 2,5% og 2,0% for ny oppføring for 2014). Administrasjonsreserven er avsatt med 3% av premiereserven. Årets bruttopremie inkluderer 5% administrasjonstillegg for aktive og 3% for pensjonister. I tillegg inkluderer premien et forvaltningstillegg på 0,85% og en rentegaranti på 0,10% av inngående forsikringsfond.

Erstatningsreserve

For 2006 ble det avsatt erstatningsreserve med kr. 1.472.087 som tidligere var innregnet i premiereserven. Fra og med regnskapsåret 2008 føres denne som egen post i balansen. Det ble avsatt ytterligere kr. 773.618 til erstatningsreserven i 2010. I 2011 ble avsetningen til erstatningsreserve økt med 153.654 og i 2012 økte avsetningen med 94.808. Avsetningen til erstatningsreserven ble ikke endret i 2013. I 2014 ble fondet tilført renter med kr. 106.989 slik at det beløp seg til kr. 2.601.156 per 31.12.14. I 2015 er fondet tilført renter med kr. 114.084 og belastet med negativt risikoreultat med kr. 1.962.743 slik at det beløp seg til kr. 752.497 pr. 31.12.15.

Premiefond

Premiefondet inneholder forskudsbetalte premier i henhold til skatteloven. I tillegg inneholder fondet overskuddsmidler som er tilført ordningen. Premiefond ble netto tilført kr. 14,3 mill. i 2015. Se spesifikasjon av dette under note 4 nedenfor.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger kan benyttes til å dekke renteunderskudd i forhold til garantert avkastning, men kan ikke dekke negativ avkastning.

Per 31. desember 2007 var det bokført tilleggsavsetninger med kr. 20.013.110 som tilsvarte 8 % av premiereserven pr. 31. desember 2006 (maksimal avsetning). I 2008 ble det ikke overført midler til tilleggsavsetninger. Fra og med regnskapsåret 2008 er maksimal avsetning til tilleggsavsetninger økt til inntil 12% av premiereserven per 31. desember 2009 (kr. 283,0 mill. x 12% = kr. 33,9 mill. maksimalt). I 2010, 2011, 2012 og 2013 er det ikke avsatt ytterligere til tilleggsavsetninger slik at fondet fortsatt beløp seg til kr. 22,5 mill. pr. 31.12.2013. I 2014 ble det utbetalt kr. 139.388 i forbindelse med utmelding av Fred. Olsen Production ASA. Per 31.12.2014 beløp tilleggsavsetningen seg til kr. 22.373.721.

I 2015 ble det dekket kr. 568.502 for tidligere år og saldo pr. 31.12.15 beløp seg til kr. 21.805.219.

Risikoutjevningfond (tidligere Sikkerhetsfond)

Dersom risikoreultatet er positivt, kan 50% av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoreultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres under selskapsporteføljen.

Sikkerhetsfondet var avsatt etter forskrift om beregning av nedre grense med kr. 289.356 pr. 31. desember 2006. Styret i pensjonskassen hadde til hensikt å foreta oppreservering i henhold til tariffen K2005 fra og med regnskapsåret 2007. Aktuar kunne av tekniske grunner ikke foreta endelig beregning av størrelsen på nødvendig oppreservering av premiefondet pr. 31. desember 2007. For allikevel å ta høyde for nødvendig oppreservering ble det søkt Finanstilsynet om adgang til å øke sikkerhetsfondet med inntil kr. 11,3 mill. pr. 31. desember 2007. Denne søknaden ble innvilget i løpet av 2008. Sikkerhetsfondet ble avvirket 1. januar 2008 og midlene overført til risikoutjevningfond (RUF) pr. samme dato. Fondet kan også benyttes for oppreservering av premiereserven i tråd med ny tariff (i henhold til forsikringsloven). Overgang til K2005 ble innført med virkning fra 1. januar 2009. Kostnaden for overgangen ble belastet fondet med kr. 1.416.342 i forbindelse med tariff endringen. Det ble ikke tilført ytterligere midler fra resultatet i 2010 slik at fondet fortsatt beløp seg til kr. 12,9 mill. ved utgangen av 2010. I 2011 ble det tilført 0,9 mill. til risikoutjevningfondet. En økning på 0,5 mill. ble tilført risikoutjevningfondet i 2012 slik at det utgjorde kr. 14,4 mill. per 31.12.2012. Styret besluttet i 2013 at fondet skulle benyttes til oppreservering av premiereserven i forbindelse med innføring av K2013 fra 1. januar 2014. Fondet ble således tømt ved utgangen av 2013. I 2014 ble det søkt Finanstilsynet om disponering av fondet for oppreservering pr. 31.12.13. Søknaden ble innvilget i 2015. Fondet ble i 2014 tilført kr. 1.843.274. I 2015 ble fondet tilført kr. 80.844 i renter og det ble således kr. 1.924.118 pr. 31.12.15.

Pensjonistenes overskuddsfond

Avsetning til pensjonistenes overskuddsfond blir foretatt ved fordeling av årets overskudd i henhold til regelverk i Lov om Foretakspensjon (LOF). Fondet skal benyttes til engangspremier for økning av ytelsene til pensjonistmedlemmene. Ved inngangen til 2015 var fondet kr. 11,1 mill. hvorav kr. 2,5 mill. ble brukt til oppjustering av ytelsene i 2015 og kr. 8,8 mill. ble tilført premiefondet. Fra resultatet er det i 2015 tilført kr. 5,2 mill. og det er tilført renter med kr. 139.327 slik at fondet beløp seg til kr. 5.226.668 per 31.12.2015.

f) Overføring av premiereserve m.v. ved flytting

Overføring av premiereserve ved flytting mellom medlemsbedrifter eller ut av medlemsbedrifter føres over resultatregnskapet. Kostnads- og inntektsføringen skjer i den perioden risikoen overføres ved at premiereserven reduseres/økkes tilsvarende.

Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreserver, administrasjonsreserve og årets resultat.

g) Utsatt skatt/utsatt skattefordel

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat og skattepliktig formue. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse.

Skatt på formue beregnes til 0,3% av netto formueverdier. Netto formueverdi beregnes etter at offisielle ligningsverdier for aktuelle aktivaposter er fratrukket avsetninger til forsikringsfond og eventuell annen gjeld i balansen (innskutt kjernekapital fra medlemsbedriftene).

h) Inndeling i kollektiv- og selskapsportefølje

Porteføljene er inndelt i kollektiv- og selskapsportefølje. Kollektiv- og selskapsporteføljene er fysisk atskilte porteføljer. Avskatning og kostnader knyttet til verdipapirene i de ulike porteføljene fordeles etter hvilke portefølje verdipapiret tilhører.

NOTE 2: BEVEGELSER PÅ PREMIERESERVEFOND OG ERSTATNINGSRESERVE

	Premie- reserve	Erstatnings- reserve
1. Inngående balanse	352 511 163	2 601 156
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		
2.1 Netto resultatførte avsetninger	3 157 623	-1 848 658
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	3 206	
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		
2.4 Annen tilordning av overskudd		
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter		
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	3 160 829	-1 848 658
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		
3.1 Overføringer mellom fond		0
3.2 Overføringer til/fra selskapet		0
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0
4. Utgående balanse	355 671 992	752 497

NOTE 3: RENTER TIL PREMIEFOND

Selskapets premiefond er godskrevet med en renteavkastning på 2,5 %.
Rente til premiefond utgjør (2,5 % av 44 066 180)

1 101 655

NOTE 4: BEVEGELSER PREMIEFOND

Premiefondets størrelse i forhold til årlig premie

Premiefond	58 332 667
Årets premie	23 882 261
Premiefondets størrelse ift. årlig premie - ganger	2,44

Premiefondets anvendelse de siste 5 år

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Inngående balanse	44 066 179	39 752 873	47 732 586	52 214 344	60 056 083	63 973 820
Innbetalinger og overføringer til premiefond i løpet av året	24 046 071	23 891 909	18 928 952	18 117 559	15 491 844	16 045 917
Garantert rente på premiefondsmidler	1 101 655	993 822	1 193 315	1 305 359	1 501 402	1 599 346
Årets resultat tilført premiefond	3 489 087	8 020 511	0	3 985 663	4 269 467	1 976 345
Overført til/fra pensjonistenes overskuddsfond	8 759 712		-443 314	508 248	-3 635 106	488 812
Overført til/ fra pensjonsreguleringsfondet						
Uttak av premiefond i løpet av året	-23 130 038	-28 592 936	-27 658 666	-28 398 586	-25 469 346	-24 028 156
Utgående balanse	58 332 667	44 066 179	39 752 873	47 732 586	52 214 344	60 056 083

NOTE 5: TILLEGGSAVSETNINGER

Tilleggsavsetninger IB 01.01.15	22 373 721
Korrigerende av IB 01.01.15	-568 502
Tilleggsavsetninger UB 31.12.15	21 805 219

NOTE 6: AVSETNINGER TIL RISIKOUTJEVNINGSFONDET

Risikoutjevningfondet IB 01.01.15	1 843 274
Tilført 1/1-31/12/15 (over resultat)	80 844
Risikoutjevningfondet UB 31.12.15	1 924 118

NOTE 7: PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND

Pensjonistenes overskuddsfond IB 01.01.15	11 146 130
Renter tilført 1/1-30/06/15	139 327
Utbetalt	
Overført til premiefond	-8 759 712
Engangspremie for pensjonsregulering	-2 525 745
Tilført fra årets resultat	5 226 668
Pensjonistenes overskuddsfond UB 31.12.15	5 226 668

NOTE 8: PLASSERING I OBLIGASJONER

Obligasjoner (omløpsmidler)

Verdipapir	Anskaffelses- kost	Markedsv. Bokf. verdi	Løpetid	
Statsgaranterte obligasjoner	51 330 600	51 858 400	1 - 5 år	
Obligasjoner utstedt/garantert av fin.inst.	25 185 600	24 954 900	1 - 2 år	∞, *, **
Obligasjoner utstedt/garantert av andre	162 306 825	162 725 100	1 - 8 år	#
Sum	238 823 025	239 538 400		
Kursreserve	715 374			
	239 538 400	239 538 400		

∞ Helgeland spb 064087: Med innløsningsrett for utsteder, CALL

* Gjensidige Bank 073570: Med innløsningsrett for utsteder, CALL

** Nordea Bank 209167: Perp Call 12.03.2020

Energiselskapet Buskerud 059908: Med innløsningsrett for investor, PUT

Obligasjoner som holdes til forfall

Bokført verdi pr. 1. januar 2015	28 049 697
Tilgang 1/1-31/12	0
Avgang 1/1-31/12	-15 000 000
	13 049 697
Periodiserte over-/underkurs 1/1-31/12	-38 752
Bokført verdi 31/12	13 010 945
Pålydende verdi pr. 31. desember 2015	13 000 000

NOTE 9: SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONER

Ihendehaverobligasjoner (omløpsmidler) /
"Øremerket til virkelig verdi over resultat"

Type obligasjon	VPS-nr.	Rating	Pålydende verdi	Anskaffelsesverdi	Kurs pr. 31.12.15	Markedsverdi	Kursreserve	Renter	Utløpsdato
BN Kreditt	023375		0	0		0	0	58 685	2015
Orkla ASA	036491		5 000 000	5 000 000	99,43	4 971 500	-28 500	94 193	2017
Hafslund	048677		5 000 000	5 036 500	111,80	5 590 000	553 500	315 000	2019
Uni Storebrand Livsfors.	052162	BBB+	0	0		0	0	296 685	2015
Telemark fylkesk.	042148		0	0		0	0	7 101	2015
BN Bank ASA	056663		0	0		0	0	18 184	2015
Olav Thon Eiendoms.	058421		0	0		0	0	88 411	2015
Trøndelag bomveisselsk.	058987		5 000 000	5 000 000	111,04	5 552 000	552 000	225 000	2021
Lyse Energi AS	059024		0	0		0	0	96 276	2015
Energiselskapet Buskerud	059908		3 000 000	3 000 000	117,18	3 515 400	515 400	176 820	2013#
Agder Energi AS	060019		2 500 000	2 496 500	100,02	2 500 500	4 000	57 124	2016
Posten Norge AS	060123		3 000 000	3 000 000	100,02	3 000 600	600	68 183	2016
Vardar AS	060124		5 000 000	5 000 000	99,93	4 996 500	-3 500	149 722	2016
Tafjord Kraft AS	060169		5 000 000	5 000 000	99,98	4 999 000	-1 000	125 969	2016
Hafslund ASA	060225		5 000 000	4 999 500	99,99	4 999 500	0	114 569	2016
Storebrand ASA	060565	BBB-/Ba1	3 000 000	3 000 000	100,17	3 005 100	5 100	96 940	2016
KFW	061466	Aaa/A3A	5 000 000	5 000 000	100,10	5 005 000	5 000	69 144	2016
Sogn og Fjordane Energi	061001		5 000 000	4 956 500	99,36	4 968 000	11 500	128 925	2018
Sogn og Fjordane Energi	062447		2 500 000	2 500 000	98,87	2 471 750	-28 250	66 352	2019
Color Group ASA	063015		7 000 000	7 160 000	101,23	7 086 100	-73 900	471 174	2016
Lyse Energi AS	063713		2 500 000	2 500 000	100,47	2 511 750	11 750	74 584	2017
Helgeland sp.b.	064087		2 000 000	2 000 000	101,79	2 035 800	35 800	132 530	∞
BN Bank ASA	064161		3 000 000	2 961 000	101,08	3 032 400	71 400	93 588	2017
Trondheim kom.	064163		0	0		0	0	13 301	2015
Entra Eiendom	064180		5 000 000	4 984 000	100,30	5 015 000	31 000	130 542	2017
Bergensh.komm.k.	056459		0	0		0	0	14 572	2015
Kongsberg Gruppen	065734		3 000 000	3 000 000	108,89	3 266 700	266 700	144 000	2019
Kredittforeningen for spb.	066099		10 000 000	10 125 000	100,39	10 039 000	-86 000	268 717	2016
Vardar AS	066503		8 000 000	8 021 900	98,88	7 910 400	-111 500	272 107	2017
Thon Holding AS	066836		5 000 000	4 992 500	102,33	5 116 500	124 000	185 000	2017
Lyse Energi AS	067038		3 000 000	3 000 000	100,32	3 009 600	9 600	85 370	2018
Statnett SF	067536	A2/A+	10 000 000	10 000 000	98,42	9 842 000	-158 000	194 622	2019
Wilh. Wilhelmsen ASA	068240		1 000 000	1 000 000	99,33	993 300	-6 700	37 092	2018
Storebrand-KRAFT	064715	BBB-/Ba1	3 000 000	3 092 100	101,23	3 036 900	-55 200	115 462	2017
Ringier-Kraft	068941		3 000 000	3 000 000	99,84	2 995 200	-4 800	73 452	2016
Norsk Stat	022696		0	0		0	0	1 294 521	2015
Wilh. Wilhelmsen ASA	035128		4 000 000	3 687 000	87,49	3 499 600	-187 400	76 169	2022
Norges Statsbaner AS	070344		5 000 000	5 000 000	98,23	4 911 500	-88 500	89 244	2019
Wilh. Wilhelmsen ASA	070921	A+/Aa2	5 000 000	5 000 000	96,59	4 829 500	-170 500	158 135	2019
Schibsted ASA	071056		3 000 000	3 000 000	97,21	2 916 300	-83 700	74 205	2021
Hordaland Fylkeskom.	071746		3 000 000	3 000 000	99,74	2 992 200	-7 800	44 947	2016
Norwegian Property	072060		2 000 000	2 000 000	97,83	1 956 600	-43 400	47 180	2019
Sporveien	072302		2 000 000	2 000 000	98,45	1 969 000	-31 000	41 648	2019
Jernbanepersonalets spb	072304		2 000 000	2 000 000	97,43	1 948 600	-51 400	64 292	2024
Yara International ASA	050283		3 000 000	3 244 500	101,54	3 046 200	-198 300	222 652	2016
Avinor AS	051162		2 000 000	2 130 000	101,77	2 035 400	-94 600	110 397	2016
Larvik kommune 13/16	067115		3 000 000	3 008 100	100,00	3 000 000	-8 100	30 856	2016
Bergensh.komm.k.	072444		5 000 000	5 013 050	97,18	4 859 000	-154 050	56 686	2019
Yara International ASA	072797		1 000 000	1 003 000	97,67	976 700	-26 300	16 160	2019
Molde kommune	073320		5 000 000	5 000 875	98,76	4 938 000	-62 875	61 131	2018
Fjellinjen	073353		3 000 000	2 997 750	98,62	2 958 600	-39 150	37 351	2018
Tromsø kommune	073393		5 000 000	5 000 000	99,01	4 950 500	-49 500	59 336	2018
Gjensidige Bank ASA	073570		1 000 000	1 000 000	95,63	956 300	-43 700	27 801	2020 *
Agder Energi AS	073692		3 000 000	3 000 000	95,03	2 850 900	-149 100	34 393	2022
Tafjord Kraft AS	074040		2 000 000	2 000 000	94,57	1 891 400	-108 600	20 265	2020
Skien kommune	031602		3 000 000	3 063 120	101,32	3 039 600	-23 520	35 877	2016
Rogaland fylkeskom.	033204		3 000 000	3 084 900	102,14	3 064 200	-20 700	35 378	2016
Søgne kommune	066174		3 000 000	3 040 530	101,11	3 033 300	-7 230	23 041	2016
Hamar kommune	070573		3 000 000	2 997 000	99,92	2 997 600	600	10 441	2016
Sar-Trøndelag fylkesk.	070908		3 000 000	2 997 000	99,93	2 997 900	900	10 002	2016
Entra Eiendom	071593		3 000 000	2 961 600	97,71	2 931 300	-30 300	14 420	2019
Color Group ASA	073713		2 000 000	2 005 000	97,75	1 955 000	-50 000	50 097	2020
Digiplex Norway	074174		5 000 000	5 000 000	99,50	4 975 000	-25 000	114 785	2019
Posten Norge AS	074524		3 000 000	3 000 000	98,70	2 961 000	-39 000	15 125	2018
Posten Norge AS	074525		3 000 000	3 000 000	97,83	2 934 900	-65 100	16 724	2020
Nordea Bank AB	209167	Aa3/AA-	3 000 000	3 007 500	94,98	2 849 400	-158 100	51 336	2020, call **
Trøgstad sparebank	075244		2 000 000	2 000 000	99,29	1 985 800	-14 200	5 200	2019
Kragerø sparebank	075265		2 000 000	2 000 000	99,74	1 994 800	-5 200	5 320	2018
Mandal kommune	073299		3 000 000	2 991 600	99,76	2 992 800	1 200	10 413	2016
Sum omløpsmidler kollektivporteføljen			219 500 000	220 058 025		219 664 400	-393 626	7 524 923	
Statkraft AS	034037	Baa1/ A-/ BBB+	10 000 000	9 255 000	99,55	9 955 000	700 000	170 978	2016
Vardar	057228		5 000 000	4 907 500	109,07	5 453 500	546 000	325 000	2025
Wilh. Wilhelmsen	070921		1 000 000	1 002 500	96,59	965 900	-36 600	31 627	2019
Wilh. Wilhelmsen	035128		4 000 000	3 600 000	87,49	3 499 600	-100 400	25 694	2022
Sum omløpsmidler selskapsporteføljen			20 000 000	18 765 000		19 874 000	1 109 000	553 299	
Total omløpsmidler			239 500 000	238 823 025		239 538 400	715 374	8 078 222	

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer:

80,9 %

** Perp CALL 12.03.2020
∞ Med innløsningsrett for utsteder, CALL* Med innløsningsrett for utsteder, CALL
Med innløsningsrett for investor, PUT

Ikkehaverobligasjoner som holdes til forfall (anleggsmidler) Norsk Stat

Type obligasjon	VPS-nr./rente%	Pålydende verdi	Anskaffelsesverdi	Kurs pr. 31.12.15	Markedsverdi	Kurs-reserve	Renter	Utløpsdato	Bokf.verdi justert for amortisering
Norsk Stat	022696 - 5%	0	0		0	0	277 397	2015	0
Sum Norsk Stat		0	0		0	0	277 397		0

Ikkehaverobligasjoner som holdes til forfall (anleggsmidler) fortsettelse, øvrige obligasjoner

Type obligasjon	VPS-nr.	Pålydende verdi	Anskaffelsesverdi	Kurs pr. 31.12.15	Markedsverdi	Kurs-reserve	Renter	Utløpsdato	Bokf.verdi justert for amortisering
Oslo kommune	050702 - 5,1%	3 000 000	3 021 000	108,81	3 264 300	257 740	153 000	2018	3 006 560
Municipality F.	051352 - 4,92%	10 000 000	10 014 000	109,59	10 959 000	954 615	492 000	2018	10 004 385
Sum øvrige obligasjoner		13 000 000	13 035 000		14 223 300	1 212 355	645 000		13 010 945
Sum langs.obligasjoner		13 000 000	13 035 000		14 223 300	1 212 355	922 397		13 010 945
Total obligasjoner		252 500 000	251 858 025		253 761 700	1 927 729	9 000 619		

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer: 23,1 %

NOTE 10: SPESIFIKASJON AV SERTIFIKATER "Øremerket til virkelig verdi over resultat"

Type sertifikat	VPS-nr./rente%	Pålydende verdi	Anskaffelsesverdi	Kurs pr. 31.12.15	Markedsverdi	Renter	Kurs-reserve	Utløpsdato
Posten Norge	072247	0	0		0	22 438	0	2015
Trondheim kommune	073043	0	0		0	44 256	0	2015
Alesund kommune	073104	0	0		0	35 079	0	2015
Sande kommune	073323	0	0		0	24 323	0	2015
Skedsmo kommune	073425	0	0		0	29 234	0	2015
Kristiansund kommune	073487	0	0		0	32 642	0	2015
Alesund kommune	073501	0	0		0	31 841	0	2015
Posten Norge AS	074025	0	0		0	12 612	0	2015
Statskassveksel	073278	50 000 000	49 857 500	99,89	49 945 000	0	87 500	16.03.16
Statskassveksel	074032	50 000 000	49 782 500	99,76	49 880 000	0	97 500	15.06.16
Lyse AS	074404	3 000 000	2 991 540	99,75	2 992 500	12 676	960	25.08.16
Sandnes kommune	074454	3 000 000	2 996 160	99,98	2 999 400	11 679	3 240	26.02.16
Statskassveksel	074517	20 000 000	19 920 400	99,62	19 924 000	0	3 600	21.09.16
Alesund kommune	074690	3 000 000	3 002 370	100,07	3 002 100	1 504	-270	21.09.16
Sum sertifikater		129 000 000	128 550 470		128 743 000	258 286	192 530	

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer: 95,3 %

NOTE 11: SPESIFIKASJON AV AKSJER "Øremerket til virkelig verdi over resultat"

Selskap	Antall aksjer	Sum pålydende	Anskaffelsesverdi	Markedsverdi pr. 31.12.15	Kurs-reserve	Utbytte
Orkla, A-aksjer	164 650	205 813	3 227 547	11 418 478	8 190 931	436 625
Storebrand	126 829	634 145	2 748 045	4 465 649	1 717 604	0
Hafslund ASA, B-aksjer	10 000	10 000	445 332	592 500	147 168	25 000
Schibsted ASA, A-aksjer	10 798	5 399	231 761	3 101 186	2 869 425	55 293
Schibsted ASA, B-aksjer	13 798	6 899	487 128	3 848 262	3 361 135	0
N. Skogind., A-aksjer	12 000	12 000	1 112 849	32 760	-1 080 089	0
Norsk Hydro ASA	196 000	215 600	3 697 746	6 387 640	2 689 894	196 000
Solstad Offshore	3 420	6 840	117 990	70 110	-47 880	11 970
Eiendomsspar AS	20 414	127 588	1 491 014	5 858 818	4 367 804	102 803
DNB ASA	91 824	918 240	4 102 577	9 981 269	5 878 692	348 931
Telenor ASA	17 500	105 000	1 046 897	2 568 125	1 521 229	127 750
Statoil ASA	70 816	177 040	4 629 808	8 752 858	4 123 049	509 874
Olav Thon Eiendomsselskap	79 440	79 440	6 822 903	11 201 040	4 378 137	127 104
Yara International ASA	21 880	37 196	631 852	8 289 238	7 657 386	349 440
Aker ASA, A-aksjer	6 208	173 824	2 974 973	1 015 008	-1 959 965	60 160
Norwegian Property ASA	7 500	3 750	282 500	66 975	-215 525	0
Gjensidige Forsikring AS	51 000	102 000	3 848 715	7 165 500	3 316 785	300 900
SpareBank 1 SR-Bank	114 200	2 855 000	2 978 033	4 453 800	1 475 768	200 000
Sum aksjer kollektivporteføljen		5 675 773	40 877 667	89 269 215	48 391 548	2 851 850
Statoil ASA	39 000	97 500	5 003 700	4 820 400	-183 300	280 800
Yara International ASA	6 400	10 880	1 995 543	2 424 640	429 098	83 200
Eiendomsspar AS	35 000	218 750	6 031 800	10 045 000	4 013 200	131 250
Olav Thon Eiendomsselskap	18 500	18 500	2 159 561	2 608 500	448 940	29 600
Sum aksjer selskapsporteføljen		345 630	15 190 603	19 898 541	4 707 938	524 850

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer: 85,4 %

NOTE 12: SPESIFIKASJON AV AKSJEFOND
"Øremerket til virkelig verdi over resultat"

Aksjefond	Antall andeler	Kurs ved kjøp/fusjon	Anskaffelsesverdi	Kurs pr. 31.12.15	Markedsverdi	Kursreserve
DnB USA	3 043,8049	85,74	260 978	184,2622	560 858	299 880
DnB Asia	9 111,6530	163,48	1 500 000	601,2096	5 478 013	3 978 013
Pluss Europa Aksje	1 278,1428	1 946,28	2 500 000	2 606,0300	3 330 878	830 878
Pluss Europa Aksje	278,2063	1 788,33	500 000	2 606,0300	725 014	225 014
Fondsfinans Global Helse	98,0000	10 153,31	1 000 000	32 388,5226	3 174 075	2 174 075
SKAGEN Kon-Tiki	7 362,8648	135,8167	1 000 000	684,8898	5 042 751	4 042 751
SKAGEN Kon-Tiki	3 598,2052	416,8745	1 500 000	684,8898	2 464 374	964 374
Holberg Norden	12 137,4542	164,7792	2 000 000	339,1912	4 116 918	2 116 918
Fondsfinans Norge	552,1320	3 622,3222	2 000 000	7 342,0870	4 053 801	2 053 801
Fondsfinans Norge	387,4501	5 161,9550	2 000 000	7 342,0880	2 844 693	844 693
Landkreditt Kina	6 816,8620	293,3901	2 000 000	307,3912	2 095 443	95 443
Sum aksjefond			16 260 978		33 886 818	17 625 841

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer: 100,0 %

NOTE 13: SPESIFIKASJON AV EGENKAPITALBEVIS
"Øremerket til virkelig verdi over resultat"

Selskap	Antall	Sum pålydende	Anskaffelsesverdi	Markedsverdi pr. 31.12.15	Kursreserve	Utbytte
Sp.bank 1 SMN	121 792	2 435 840	4 102 791	6 120 048	2 017 257	274 032
Sp.bank 1 Nord-Norge	128 289	2 309 202	2 905 724	4 740 280	1 834 556	243 749
Sp.banken Møre	8 148	814 800	968 912	1 519 603	550 691	109 998
Sp.banken Vest	13 010	325 250	532 775	454 050	-78 725	28 000
Sp.banken Øst	27 500	275 000	3 096 305	1 299 376	-1 796 929	137 500
Skue sparebank	4 000	120 000	435 615	366 520	-69 095	16 000
Sparebanken Sør	16 130	1 613 000	3 006 180	2 242 070	-764 110	
Sum egenkapitalbevis		7 893 092	15 048 302	16 741 948	1 693 646	809 279

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer: 100,0 %

NOTE 14: KURSREGULERINGSFOND OG FOND FOR UREALISERTE GEVINSTER

Kursreserve	31.12.15	31.12.14	Endring
-------------	----------	----------	---------

KURSREGULERINGSFOND

Kollektivporteføljen:

Obligasjoner vurdert som omløpsmidler	-393 626	2 302 388	-2 696 014
Sertifikater	192 530	134 400	58 130
Aksjeportefølje	48 391 548	47 951 561	439 987
Aksjefond	17 625 841	14 499 531	3 126 310
Egenkapitalbevis	1 693 646	5 821 561	-4 127 915
TOTALT KURSREGULERINGSFOND	67 509 940	70 709 442	-3 199 502

FOND FOR UREALISERTE GEVINSTER

Selskapsporteføljen:

Obligasjoner vurdert som omløpsmidler	1 109 000	1 690 100	-581 100
Sertifikater	0	0	0
Aksjer	4 707 938	1 105 188	3 602 750
TOTALT FOND FOR UREALISERTE GEVINSTER	5 816 938	2 795 288	3 021 650

NOTE 15: INNSKUTT EGENKAPITAL

Av bedriftene pensjonskassen er opprettet for har Ganger Rolf ASA og Bonheur ASA skutt inn kr 3.500.000 i kjernekapital (ansvarlig lånekapital) mot et innskuddsbevis. Det er avsatt kr. 70.000 (2,0 %) i renter for 2015.

NOTE 16: FORDRINGER INKLUDERT BANKINNSKUDD

Fordringer	31.12.15	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje
Fordringer medlemsbedriftene*	658 481		658 481
Bankinnskudd inkl. renteinntekter	35 559 454	25 933 647	9 625 807
Totalt	36 217 935	25 933 647	10 284 288

*Fakturering av premie blir foretatt pr. 1. januar hvert år på grunnlag av aktuarberegnet premie for året. Fakturaene er basert på kvartalsvise oppstillinger fra aktuar. Det blir etterfakturert en til to ganger i året.

NOTE 17: KAPITALDEKNING OG SOLVENS MARGINKRAV (NOK 1.000)

KAPITALDEKNING

Typen eiendeler	Vektet verdi	Vekting	Vektet balanse
<i>Obligasjoner holdes til forfall:</i>			
Obligasjoner, statsgarantert	10 004	0 %	0
Obligasjoner statlige foretak	0	10 %	0
Obligasjoner finans foretak	3 007	20 %	601
Obligasjoner private foretak	0	100 %	0
<i>Pantelån</i>	0	50 %	0
<i>Aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis</i>	159 797	100 %	159 797
<i>Kortsiktige obligasjoner og sertifikater</i>			
Obligasjoner, statsgarantert	125 042	0 %	0
Obligasjoner finans foretak	79 240	20 %	15 848
Obligasjoner	13 109	50 %	6 555
Obligasjoner	153 239	100 %	153 239
Andre fordringer	0	0 %	0
Andre fordringer	0	10 %	0
Andre fordringer	0	20 %	0
Andre fordringer	658	100 %	657
Kasse/bank	35 559	20 %	7 112

SUM EIENDELER

579 654 343 810

Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner og verdipapirfortak

0

Urealiserte gevinster finansielle omløpsmidler

67 437

Beregningsgrunnlag for kapitaldekningen

276 372

	31.12.15	31.12.14
Innskutt egenkapital	3 500	3 500
Andel overskudd tidligere år	55 206	51 929
Overført andel fra årets overskudd	2 224	3 277
Utsatt skattefordel	0	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner og verdipapirfortak	0	-26 180
Netto ansvarlig kapital	60 930	32 526
Kapitaldekningskrav (8% av vektet balanse)	22 110	17 610
Over-/underdekning (kapitalkrav - kapitaldekning)	38 820	14 916
Kapitaldekningsgrad (%)	22,05	14,78

SOLVENS MARGINKRAV

	31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.12	31.12.11
Solvensmarginkrav	17 729	17 433	17 280	16 236	15 767
Solvensmarginkapital	58 121	44 635	31 185	79 384	76 636
Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav	327,8 %	256,0 %	180,5 %	488,9 %	486,1 %

NOTE 18: KAPITALAVKASTNING (Hardy's formel)

(alle beløp i NOK 1000)

	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Markedsvurdert portefølje	579 654	567 746	552 147	521 968	509 203	529 115	504 803	439 654
Kursreguleringsfond	67 510	70 709	68 205	46 805	43 390	72 240	58 043	8 156
Portefølje vurdert til anskaffelseskost	512 145	497 036	483 942	475 163	465 812	456 875	446 760	431 498
Finansinntekter (F)	20 630	30 495	30 685	17 936	18 139	16 567	19 165	25 333
Finanskostnader	0	0	0	0	0	0	0	618
Netto finansinntekter	20 630	30 495	30 685	17 936	18 139	16 567	19 165	24 714
Avsetning til kursreguleringsfond	-3 199	2 504	21 401	3 415	-28 850	14 197	50 666	-82 236
Netto finansinntekter justert for kursregulering	17 431	32 999	52 086	21 351	-10 711	30 764	69 831	-57 522
Beregnet avkastning:	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Verdijustert kapitalavkastning *)	3,09 %	6,07 %	10,19 %	4,23 %	-2,04 %	6,13 %	15,97 %	-11,65 %
Kapitalavkastningsrenten(Hardy's formel)*)	4,17 %	6,42 %	6,61 %	3,89 %	4,01 %	3,74 %	4,46 %	6,13 %
Dietz Metode (fra 2010):								
Verdijustert	3,17 %	4,20 %	11,35 %	4,35 %	-1,62 %	8,32 %		
Bokført	4,46 %	4,29 %	7,50 %	3,95 %	6,84 %	5,27 %		
Selskapsporteføljen, verddivurdert	6,93 %	8,16 %	3,08 %					

*) I hht rundskriv fra Finanstilsynet datert 27.02.02

Se også note 27 for beregning for kollektivporteføljen separat.

NOTE 19: LØNN- OG DRIFTSKOSTNADER

Det er ikke bokført honorarer til styrets medlemmer i perioden 1. januar til 31. desember 2015, bortsett fra kr. 25.000 til eksternt styremedlem. For revisjon er det betalt kr. 197.743. Det er også betalt konsulenthonorarer kr. 47.885 i forbindelse med internkontrollforskriften.

NOTE 20: ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Pensjonskassen har inngått avtale med Fred. Olsen & Co. om leie av personell, tilgang til kompetanse og lokaler. Godtgjørelsen for disse tjenestene justeres årlig og er basert på antatt personalkostnader samt markedsleie for lokaler sentralt i Oslo.

NOTE 21: FLYTTING

Regnskapet er belastet med kr. 10.739.766 som gjelder opptjente premiereserver for 10 personer og tilleggsavsetninger for 3 personer. Det ble ikke frigitt premie ved fratredelse med personer som hadde vært ansatt under ett år.

NOTE 22: OVERSKUDDSFORDELING

	31.12.15	Selskapsportefolje	
		Ikke teknisk regnskap	Kollektivportefolje Teknisk regnskap
Årets resultat før skatt	12 327 173	5 376 025	6 951 148
Skatt	-65 218	-65 218	0
Årets resultat etter skatt	12 261 955	5 310 807	6 951 148
Disponeringer:			
Administrasjons resultat overføres til egenkapital	1 180 222	1 180 222	0
Risikoresultat:	0		
Renteresultat kollektivportefoljen:	8 718 962		
Dette fordeles til fond	8 718 962		
herav sum til pensjonistenes overskuddsfond	5 226 668	5 226 668	5 226 668
herav sum til premiefond	3 489 087	3 489 087	3 489 087
herav sum til premiereserven (resultat tilordnet fripoliser)	3 206	3 206	3 206
	8 718 962		
Avsetning til tilleggsavsetning	0	0	0
Avsetning til risikoutjevningfondet	80 844	80 844	80 844
Trekk fra erstatningsavsetning	-1 962 743	-1 962 743	-1 962 743
Avsetning til erstatningsavsetning	114 084	114 084	114 084
	-1 767 814		
Renteresultat selskapsportefoljen overføres til egenkapital	4 195 803	4 195 803	
Skatt	-65 218	-65 218	
Sum disponert	12 261 955	5 310 807	6 951 148

NOTE 23: SKATT

Betalbar skatt	31.12.15	01.01.15	Endring i året
Beregning av utsatt skatt:			
Fremførbart underskudd	82 759 404	87 804 213	-5 044 810
Verdiregulering av verdipapirer utenfor fritaksmetoden	-68 618 939	-72 399 542	3 780 603
Grunnlag utsatt skattefordel	14 140 465	15 404 671	-1 264 207
Beregnet utsatt skattefordel	3 959 330	4 313 308	-341 336
Balanseført utsatt skattefordel	0	0	0

Pensjonskassen har valgt å ikke balanseføre utsatt skattefordel.

Beregning av betalbar skatt:

Resultat før skatt	5 456 869
Overført fra RUF	-80 844
Resultat før skatt etter disponering	5 376 025
Permanente forskjeller	-3 530 718
Endring midlertidige forskjeller	3 199 502
Grunnlag betalbar skatt	5 044 810
Benyttet underskudd fra tidligere år	0
Skattepliktig inntekt 2013	0
Betalbar skattekostnad inntekt	0

Skattepliktig formue (netto formueverdier)	43 488 602
Betalbar skattekostnad formue(0,3% av netto formueverdier)	65 218

Skattekostnad 2015:

Inntektsskatt	0
Formuesskatt	65 218
For lite avsatt i formuesskatt 2012	
Årets skattekostnad	65 218

Beregning av årets skattekostnad av skattepliktig inntekt

Resultat før skattekostnad	5 456 869
Skatt av resultat før skattekostnad 28 %	0
Skatteeffekt permanente forskjeller	-953 294
Ikke balanseført endring i utsatt skatt	-341 336
Korreksjon tidligere år	0
Sum skattekostnad	0
Effektiv skattesats	0,0 %

NOTE 24:

	Innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Risikoutjevningfond	Opptjent egenkapital	Oppreservering	Sum
					K2013FT finansiert med egenkapital	
Utgående balanse 31.12.07	3 500 000			46 386 639		49 886 639
Implementering ny lov og forskrift	0	90 875	11 317 831			11 408 706
Inngående balanse 01.01.08	3 500 000	90 875	11 317 831	46 386 639	0	61 295 345
Årets resultat 2008		687 125		1 750 939		2 438 064
Utgående balanse 31.12.08	3 500 000	778 000	11 317 831	48 137 578	0	63 733 409
Årets resultat 2009		390 700	1 011 070	2 141 477		3 543 247
Utgående balanse 31.12.09	3 500 000	1 168 700	12 328 901	50 279 055	0	67 276 656
Årets resultat 2010		-183 342	649 818	2 114 732		2 581 208
Utgående balanse 31.12.10	3 500 000	985 358	12 978 719	52 393 787	0	69 857 864
Årets resultat 2011		-453 049	888 018	2 386 842		2 821 810
Utgående balanse 31.12.11	3 500 000	532 308	13 866 737	54 780 629	0	72 679 674
Årets resultat 2012		452 021	547 928	2 639 944		3 639 892
Utgående balanse 31.12.12	3 500 000	984 327	14 414 665	57 420 573	0	76 319 566
Årets resultat 2013		437 012	-14 414 665	2 360 707	-7 852 517	-19 469 464
Utgående balanse 31.12.13	3 500 000	1 421 339	0	59 781 280	-7 852 517	56 850 102
Årets resultat 2014		1 373 949	1 843 274	3 277 063		6 494 287
Utgående balanse 31.12.14	3 500 000	2 795 288	1 843 274	63 058 343	-7 852 517	63 344 389
Årets resultat 2015		3 021 650	80 844	2 289 156		5 391 651
Utgående balanse 31.12.15	3 500 000	5 816 938	1 924 118	65 347 500	-7 852 517	68 736 040

NOTE 25: VIRKELIG VERDI-HIERARKI OG FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Virkelig verdi-hierarki

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Balanseført verdi pr. 31.12.15	Verdsettelse	Verdsettelse
		basert på noterte priser i aktivt marked Nivå 1	basert på oberverbare markedsdata Nivå 2
Obligasjoner	239 538 400	0	239 538 400
Sertifikat	128 743 000	119 749 000	8 994 000
Aksjer	109 167 756	93 263 938	15 903 818
Egenkapitalbevis	16 741 948	16 741 948	0
Aksjefond	33 886 818	33 886 818	0
	528 077 922	263 641 704	264 436 218

Finansiell markedsrisiko

Pensjonskassen er i denne sammenheng utsatt for markedsrisiko, kredittisiko samt likviditetsrisiko. Både obligasjoner og aksjer/egenkapitalbevis er utsatt for markedsrisiko som for en stor del avhenger av rente og børsutviklingen i Norge. For Pensjonskassen vil således risikoen bestå i en fare for at avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke garanterte renter (p.t. 2,5% / 2,0%) samt fare for tap.

Kredittrisikoen er begrenset da en stor andel av anleggsmidlene (holdt til forfall) kr. 13 mill. (2014: kr. 28 mill.) er plassert i obligasjoner utstedt av kommunale eller kommunalt eide selskaper. Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi (kr. 517 mill.) (2014: kr. 478 mill.) er plassert med kr. 327 mill. i obligasjoner, kr. 138,3 mill. i aksjer og andeler samt kr. 11,1 mill. i kontanter i bank. Statsgaranterte obligasjoner og statssertifikater utgjør kr. 120 mill. (ca. 34 % av obligasjonsporteføljen). De øvrige obligasjonsutstederne består ellers av kommunale, fylkeskommunale, statlige tilknyttede selskaper, sparebanker og relativt solide norske utstedere. Dette er normalt sett regnet som likvide verdipapirer.

Akse-, aksjefond- og egenkapitalbevisporteføljen (i kollektivporteføljen) hadde ved utgangen av 2014 en verdi på 138,3 mill. I løpet av 2015 steg verdiene samtidig som det ble relatisert gevinster ved salg. Ved årsslutt hadde porteføljen en verdi på kr. 139,9 mill. per 31.12.2015. Anskaffelsesverdien på disse verdipapirene var totalt kr. 72,5 mill. ved utgangen av 2015 - en merverdi tilsvarende kr. 67,4 mill. (kr. 68,3 mill. i 2014). Likviditetsrisikoen er begrenset ved at porteføljen består av relativt solide, børsnoterte og likvide papirer.

Det har alltid vært og fortsetter å være styrets ansvar til enhver tid å påse at de investeringer Pensjonskassen foretar sikrer medlemmenes midler i størst mulig grad. Gjennom beregninger (blant annet stresstester) holder styret seg jevnlig oppdatert i forbindelse med endringer i børsverdier samt rentenivå. Markedsverdiene på pensjonskassens aksje, aksjefond og egenkapitalbevisportefølje har økt både i 2012, 2013, 2014 og har fortsatt i 2015. Styret bekrefter at den finansielle risikohåndtering i perioden 2007 - 2015 har fungert tilfredsstillende.

Obligasjonsporteføljen

Pensjonskassen har plassert en vesentlig del av kollektivporteføljen (kr. 512,7 mill.) i obligasjoner og sertifikater (kr. 354 mill. - ca. 70%). Av dette er kr. 120 mill. (33%) plassert i norske statsobligasjoner. De resterende obligasjoner er hovedsakelig holdt i kommunale, fylkeskommunale og statlig tilknyttede selskaper, banker/sparebanker og relativt solide norske foretak. Likviditeten og kredittverdigheten i alle disse verdipapirene ansees som tilfredsstillende (hovedsakelig børsnoterte papirer).

Aksjeporteføljen

Jfr. forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper §5-13. skal det redegjøres for risikoprofilen i Pensjonskassens aksjeportefølje per årsslutt og gjennom året.

Pensjonskassens plasseringer i aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond basert på markedsverdier beløp seg til kr. 139,9 mill. 31.12.15 (2014: kr. 138,3 mill.) og utgjorde derved 24,1 % av den totale balanse per 31.12.2015 (kr. 579,6 mill.).

Akse- og egenkapitalbevisporteføljen er i sin helhet klassifisert som omløpsmidler (kr. 139,9 mill.). Omlag 15 % av investeringene er i egenkapitalbevis og resten består hovedsakelig av aksjer i relativt store, solide norske børsnoterte selskaper. Likviditeten i alle disse verdipapirene ansees som tilfredsstillende. Omsetningen av aksje- og egenkapitalbevisporteføljen har vært relativt begrenset over de siste 5 - 10 år. Markedsverdien av aksjeporteføljen er til enhver tid avhengig av børsverdiene.

Av aksjeporteføljen er 89% børsnotert. Hele egenkapitalbevis- og aksjefondporteføljen er børsnotert.

Forsikringsteknisk risiko (virkning av endringer i forutsetninger)

Aktuar (Mercer) er engasjert for oppfølging av forsikringsteknisk risiko. Aktuar er i normal dialog med Finanstilsynet i relasjon til tariffer/risiko.

Pensjonskassens premietariff var lagt om med virkning for balansetidspunktet 31.12.2012 på følgende måte: Premierserven og premietariffen er lagt over fra "K2005 tariff med Mercer-tillegg" til "K2005 med Finanstilsynets minstekravstariff". For pensjonister fra før 01.01.2008 er tariffen endret fra "K2005 med Mercer-tillegg" til en ren "K2005-tariff". Oppreservering for dette utgjorde kr. 1,4 mill. og ble finansiert av årets overskudd for 2011. Det ble ikke forestatt ytterligere oppreservering i 2012 i påvente av publisering av endelig tariff for K2013.

Under henvisning til Finanstilsynets brev av 16.12.2011 og 20.02.2012 ble det foretatt en forskuddsvis oppreservering for finansiering av en varslet kommende endring av dødlighetstariffen fra dagens K2005 til den forventede K2013. Oppreserveringen utgjorde kr. 1,6 mill.

Det ble foretatt full oppreservering til tariffen "K2013" i henhold til Finanstilsynets regler og instruksjoner per 31.12.2013.

Stresstester og kapitaldekning

Styret har kvartalsvis gjennom året vurdert beregninger ("stresstest") som har vist at Pensjonskassen er tilfredsstillende dekket i ved nedgang i børsverdier samt store variasjoner i rentenivået (hovedsakelig "lange renter"). Stesstester pr. 31.12 og 30.06 er sendt Finanstilsynet på fastlagt skjema.

Kapitaldekningen i Pensjonskassen er per 31. desember 2015 beregnet til 22,05 %.

Nødvendig kapitaldekning er 8%. Med en beregnet kjernekapital på kr. 60,9 mill. har Pensjonskassen egenkapital med kr. 38,8 mill. utover minstekravet.

NOTE 26: TILBAKEBETALING TIL MEDLEMSBEDRIFTENE (fra premiefond)

I henhold til Lov om Foretakspensjon (LOF 2000), vedtatt med ikrafttredelse fra og med regnskapsåret 2001, skal midler som overstiger 6 ganger gjennomsnittet av inneværende år og siste to års premie (hovedregel) tilbakeføres til den enkelte medlemsbedrift. Midlene som tilbakeføres vil bli skattlangt med 28% på mottagers hånd.

I perioden 2001 til 2005 ble det tilbakeført ca. kr. 165 mill. til medlemsbedriftene.

Aktuarberegnet premie for 2015 var kr. 23,1 mill. (2014: kr. 26,2 mill.) (inklusive engangspremie for pensjonsregulering). Basert på premier for de siste tre år er beregnet gjennomsnittlig premie kr. 25,6 mill. Maksimal grense for det totale premiefondet er således kr. 153,9 mill. ved utgangen av 2015. Per 31.12.2015 var det totale premiefondet bokført til kr. 58,3 mill. (2014: kr. 44 mill.).

Det er variasjoner i både premie og størrelse på premiefondene for hver enkelt av medlemsbedriftene. Premiefond er beregnet for hver enkelt medlemsbedrift pr. 31.12.2015 og sammenlignet med beregning av maksimal størrelse av premiefondet. Beregningen tilsier at det er en medlemsbedrift hvor det vil være nødvendig å tilbakeføre midler fra premiefondet til medlemsbedriften. Tilbakeføringen vil skje i 2016.

NOTE 27: RESULTATANALYSE

Elementanalyse	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Risikoresultat - Død	-2 835 013	-3 060 964	283 760	-1 618 554	-4 234 331	515 541	2 334 512
Risikoresultat - Ufør	-3 068 185	2 801 395	3 106 606	2 718 360	6 002 075	866 415	642 463
Risikoresultat - Langt liv	3 940 455	3 946 117	-3 566 844	1 723 262	2 461 654	-941 269	4 623 683
Sum risikoresultat	-1 962 743	3 686 548	-176 479	2 823 069	4 229 397	440 687	7 600 658
Krav til avkastning iht grunnlagsrenten	-10 006 414	-9 596 553	-10 064 699	-8 091 590	-7 342 186	-8 861 664	-8 302 644
Brutto avkastning på kapital	18 920 305	26 982 445	28 992 642	14 509 397	16 743 706	14 522 430	16 928 364
Renteresultat	8 913 890	17 385 892	18 927 943	6 417 808	9 401 520	5 660 766	8 625 720
Beregnete omkostninger	4 893 083	4 769 653	4 266 119	4 310 927	4 055 083	4 022 190	3 840 454
Faktiske omkostninger	-3 712 861	-3 252 430	-3 212 113	-3 150 382	-3 215 167	-3 128 758	-3 096 187
Administrasjonsresultat	1 180 222	1 517 223	1 054 007	1 160 545	839 916	893 432	744 267

Resultatanalyse 2015

	Selskaps portefølje 2015	Kollektiv portefølje 2015	Sum 2015	Sum 2014	Sum 2013	Sum 2012
Premieinntekter	4 327 907	22 005 100	26 333 006	28 594 975	32 962 027	33 460 741
Uavløpt premie	0	0	-	-	-	-
Annen forsikringsrelatert inntekt	0	0	-	-	-	-
Pensjonsutbetaling	0	-18 839 213	-18 839 213	-17 973 969	-17 298 209	-17 252 747
Overføringer (netto)	0	-10 171 264	-10 171 264	-15 663 956	-21 282 024	-5 152 701
Endring premiereserve	0	-3 157 622	-3 157 622	4 441 817	-36 175 121	-11 495 304
Frigjort adm.reserve	565 176	-565 176	-	-	-	-
Driftskostnader	-3 712 861	0	-3 712 861	-3 791 649	-3 731 059	-3 667 964
Rentegaranti premiereserve	0	8 765 433	8 765 433	9 596 553	8 813 729	8 091 590
Forsikringsteknisk resultat	1 180 222	-1 962 743	-782 521	5 203 770	-36 710 657	3 983 615
<i>Herav administrasjon og drift</i>	<i>763 875</i>					
<i>Herav rentegaranti og øvrig premietillegg</i>	<i>416 347</i>					
Finansinntekt	4 372 690	15 720 803	20 093 493	33 961 962	52 435 116	21 565 864
Finanskostnader	-171 875	0	-171 875	-171 875	-171 875	-171 875
Endring urealisert verdi / kursreguleringsfond	0	3 199 502	3 199 502	-2 504 107	-21 400 523	-3 414 315
Andre forv. kostnader (inkl. rente ansv. lån)	-5 012	0	-5 012	-4 206	-4 338	-4 422
Rentegaranti premiefond	0	-1 101 655	-1 101 655	-993 822	-1 193 315	-1 333 429
Rentegaranti Pensjonistenes Overskuddsfond (POF)	0	-139 327	-139 327	-42 881	-57 656	-66 497
Rentegaranti premiereserve	0	-8 765 433	-8 765 433	-9 596 553	-8 813 729	-8 091 590
Finansresultat	4 195 803	8 913 890	13 109 693	20 648 519	20 793 681	8 483 737
Årsresultat - gammel regnskapsoppstilling	5 376 025	6 951 147	12 327 172	25 852 289	-15 916 977	12 467 352
Resultat før skattekostnad - ny regnskapsoppstilling						
- Teknisk regnskap			8 131 369	22 589 662	-17 782 714	10 401 423
- Ikke teknisk regnskap			4 195 803	3 262 627	1 865 738	2 065 929
Resultat før skattekostnad / Resultat før særlige avsetninger			12 327 172	25 852 289	-15 916 975	12 467 352
Disponeringer			Sum 2015	Sum 2014	Sum 2013	Sum 2012
Administrasjonsresultat (føres til/fra Egenkapital)			1 180 222	1 517 223	1 054 007	1 160 546
Risikoresultat (til Premiefond / POF) - fra Risikoutjevningf. hvis negativ			-			
Renteresultat - kollektivporteføljen (til Premiefond/POF) - fra Tilleggsavs. hvis negativ			8 718 962			
Fra risikoresultat og renteresultat			8 718 962	21 072 440	18 751 464	9 240 877
- til Premiefond		3 489 087				
- til Pensjonistenes overskuddsfond		5 226 668				
- til Premiereserven		3 206				
		8 718 962				
- Avs. til Risikoutjevningfondet (rentegodskrift i hht FVL's §9-9), tidl. sikkerhetsfond)			80 844			
- Avsetning til Erstatningsavsetning (rentegodskrift i hht FVL's §9-9)			114 084			
- Trekk fra Erstatningsavsetning (rentegodskrift i hht FVL's §9-9)			-1 962 743			
Sum teknisk regnskap			8 131 370	22 589 662	19 805 471	10 401 423
Renteresultat - selskapsporteføljen (til Egenkapital)			4 195 803	3 262 627	1 865 738	2 065 929
Sum disponeringer			12 327 173	25 852 289	21 671 209	12 467 352
Til risikoutjevningfond (tidligere sikkerhetsfond)						
Skatt			-65 218	-128 839	-121 997	-134 511
Årsresultat for særlige avsetninger			12 261 955	25 723 450	21 549 212	12 332 841

	Endring 2015		31.12.14	31.12.13	31.12.12
	31.12.15	(netto)			
Forsikringsfond					
Premiereserve og erstatningsreserve	356 424 489	1 312 170	355 112 319	359 447 147	323 272 026
Tilleggsavsetninger	21 805 219	-568 502	22 373 721	22 513 110	22 513 110
Premiefond	58 332 667	14 266 487	44 066 180	39 752 873	47 732 586
Pensjonsistenes overskuddsfond	5 226 668	-5 919 463	11 146 130	3 430 460	4 612 477
Risikoutjevningfond	1 924 118	80 844	1 843 274	0	14 414 665
Forsikringsfond (gammel regnskapsoppstilling)	443 713 162	9 171 537	434 541 625	425 143 590	412 544 864
Kursreguleringsfond	67 509 940	-3 199 503	70 709 443	68 205 335	46 804 812
Forsikringsfond (ny regnskapsoppstilling)	511 223 101	5 972 034	505 251 067	493 348 925	459 349 676
4% andel av forsikringsfond (ref. Kapitalforvaltningsforskriften)	20 448 924		20 210 043	19 733 957	18 373 987

Avkastning

	31.12.2015			31.12.2014		
	Kollektiv- porteføljen	Selskaps- porteføljen	Totalt	Kollektiv- porteføljen	Selskaps- porteføljen	Totalt
Kapitalavkastning I (Hardy's formel - bokført)			4,17 %			6,42 %
Kapitalavkastning II (Verdijustert)			3,09 %			6,07 %
Dietz formel (Verdijustert)	3,17 %	6,93 %		4,20 %	8,16 %	
Dietz formel (Bokført)	4,46 %			4,29 %		

Oppstilling over endringer i egenkapitalen

	Innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Risiko- utjevnings- fond	Opptjent egenkapital	Oppreservering K2013FT finansiert med egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.07	3 500 000			46 386 639		49 886 639
Implementering ny lov og forskrift	0	90 875	11 317 831			11 408 706
Inngående balanse 01.01.08	3 500 000	90 875	11 317 831	46 386 639	0	61 295 345
Totalresultat 2008		687 125		1 750 939		2 438 064
Egenkapital 31.12.2008	3 500 000	778 000	11 317 831	48 137 578	0	63 733 409
Totalresultat 2009		390 700	1 011 070	2 141 477		3 543 247
Egenkapital 31.12.2009	3 500 000	1 168 700	12 328 901	50 279 055	0	67 276 656
Totalresultat 2010		-183 342	649 818	2 114 732		2 581 208
Egenkapital 31.12.2010	3 500 000	985 358	12 978 719	52 393 787	0	69 857 864
Totalresultat 2011		-453 049	888 018	2 386 842		2 821 810
Egenkapital 31.12.2011	3 500 000	532 308	13 866 737	54 780 629	0	72 679 674
Totalresultat 2012		452 021	547 928	2 639 944		3 639 892
Egenkapital 31.12.2012	3 500 000	984 327	14 414 665	57 420 573	0	76 319 566
Totalresultat 2013	0	437 012	-14 414 665	2 360 707	-7 852 517	-19 469 464
Egenkapital 31.12.2013	3 500 000	1 421 339	0	59 781 280	-7 852 517	56 850 102
Totalresultat 2014	0	1 373 949	1 843 274	3 277 063	0	6 494 287
Egenkapital 31.12.2014	3 500 000	2 795 288	1 843 274	63 058 343	-7 852 517	63 344 389
Totalresultat 2015	0	3 021 650	80 844	2 289 156	0	5 391 651
Egenkapital 31.12.2015	3 500 000	5 816 938	1 924 118	65 347 500	-7 852 517	68 736 040

Kontantstrømanalyse

NOK 1.000	2015	2014
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier	26 084	23 616
Utbetalte pensjoner og forsikringsytelser	-18 162	-17 886
Utbetaling til tidligere medlemsbedrifter (tilbakebetaling fondsmidler)	0	-3 654
Utbetalinger ved flyttinger	-10 740	-15 664
Utbetalinger til forr.fører, revisor, aktuar m.v.	-3 878	-3 963
Innbetalinger av renter	10 083	13 113
Innbetalinger av utbytte	4 186	5 810
Diverse finansposter	-11	-4
Periodiseringsposter	0	190
Utbetalinger av skatt	-129	-122
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	7 432	1 434
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger på lån til kunder m.v.	0	0
Utbetalinger for kjøp av finansielle omløpsmidler	-382 059	-214 087
Innbetalinger for salg av finansielle omløpsmidler	356 796	182 353
Utbetalinger ved kjøp av finansielle anløpsmidler	0	0
Innbetalinger ved salg av finansielle anløpsmidler	15 039	18 099
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-10 224	-13 635
Kontantstrømmer fra finanseringsaktiviteter		
Utbetalinger av renter ansvarlig lån	0	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm for perioden	-2 792	-12 200
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2 792	-12 200
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter IB	38 351	50 551
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter UB	35 559	38 351

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse som viser et totalresultat på kr 5 391 651. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for pensjonskassens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Offices in:

Oslo	Grimstad	Molde	Trondheim
Ålta	Hamar	Narvik	Tynset
Arendal	Haugesund	Sandnessjøen	Tønsberg
Bergen	Knarvik	Stavanger	Ålesund
Bodo	Kristiansand	Stord	
Elverum	Larvik	Straume	
Finnsnes	Mo i Rana	Tromsø	

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse per 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 30.mars 2016
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor

Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

Beretning fra aktuar 2015

Årets bruttopremie i hht § 9-2 i lov om foretakspensjon, utgjør TNOK 23 612. Premien er beregnet på tariffgrunnlaget K2013FT (Finanstilsynets minstekrav), KU-tariffen for uførhet og med grunnlagsrente på 2 %.

Premiereserven pr. 31.12.2015 er beregnet til TNOK 355 672 (inkl oppregulerte fripoliser). Premiereserven er beregnet med tariffgrunnlag K2013FT (Finanstilsynets minstekrav) KU-tariffen for uførhet. Premiereserven er beregnet med en grunnlagsrente på 2,5 % for opptjening frem til 01.01.2015. Den gjennomsnittlige grunnlagsrenten på premiereserven utgjør 2,47 % pr. 31.12.2015.

Premiereserven inkluderer administrasjonsreserve som utgjør 3,0 % av netto premiereserve for kollektivporteføljen og 12% for fripoliseporteføljen.

Av resultatet er det disponert til risikoutjevningfond og erstatningsavsetning deres andel av renteoverskuddet. Det ble videre frigjort TNOK 1 963 fra erstatningsavsetning for å dekke negativt risikoresultat. Gjenværende erstatningsavsetning er tilstrekkelig for å dekke ett års risikopremie for uførepensjon. Resten av resultatet er fordelt etter regelverket til premiefond, pensjonistenes overskuddsfond og til oppskrivning av fripolisene. Det siste beløpet inngår i premiereserven 31.12.2015.

Utløsningsavtalen med henholdsvis Silver og DNB ble oppsagt i 2015, slik at fra og med høsten 2015 tas fripoliser opp på egen balanse. Det er pr. 31.12.2015 én fripolise på egen balanse.

Vi bekrefter at pensjoner og eventuelle tillegg fra premiefond og pensjonistenes overskuddsfond er fastsatt i samsvar med bestemmelser i lov om foretakspensjon.

Vi bekrefter videre at det forsikringstekniske oppgjør og fordeling av pensjonskassens overskudd og fond slik det fremgår av resultatregnskap og balanse, er fastsatt i samsvar med bestemmelsene i lov om forsikringsvirksomhet og lov om foretakspensjon.

Oslo den 31. mars 2016
Mercer (Norge) AS

Håkon Johnsen
Aktuar